

**TERJEMAHAN DAN MAKLUMAT LINGUISTIK
KATA KERJA BERIMBUHAN MEN- DALAM
*KAMUS UMUM BAHASA MELAYU-CINA SERBA
BARU***

LEE PIN LING

UNIVERSITI SAINS MALAYSIA

2023

**TERJEMAHAN DAN MAKLUMAT LINGUISTIK
KATA KERJA BERIMBUHAN MEN- DALAM
*KAMUS UMUM BAHASA MELAYU-CINA SERBA
BARU***

oleh

LEE PIN LING

**Tesis ini diserahkan untuk
memenuhi keperluan bagi
Ijazah Doktor Falsafah**

September 2023

PENGHARGAAN

Terlebih dahulu saya ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada penyelia saya, Prof. Madya Dr. Goh Sang Seong yang sangat bermurah hati, teliti dan banyak bersabar dalam memberi tunjuk ajar kepada saya sehingga saya berjaya menghasilkan tesis ini. Beliau bukan sahaja bertindak sebagai mentor dan pembimbing, malahan turut bertindak sebagai pendorong yang telah banyak memberikan galakan dan sokongan kepada saya.

Saya juga ingin menyampaikan penghargaan kepada Universiti Sains Malaysia kerana memberikan pengecualian yuran dan membentarkan saya mengikuti pelajaran secara sambilan. Selain itu, ucapan terima kasih juga ditujukan kepada Pusat Pengajian Bahasa, Literasi dan Terjemahan, serta Pusat Pengajian Ilmu Kemanusiaan, Universiti Sains Malaysia atas segala sokongan yang diberikan.

Akhir sekali, tesis ini didedikasikan untuk ibu bapa, suami, kakak, adik dan sahabat saya. Dalam segala susah payah yang saya lalui ini, mereka sentiasa memberikan kasih sayang dan sokongan.

SENARAI KANDUNGAN

PENGHARGAAN	ii
SENARAI KANDUNGAN	iii
SENARAI JADUAL	xi
SENARAI RAJAH	xxvii
SENARAI SINGKATAN	xxxvii
ABSTRAK	xxxviii
ABSTRACT	xl
BAB 1 PENGENALAN	1
1.1 Latar Belakang Kajian	1
1.2 Pernyataan Masalah	6
1.3 Objektif Kajian.....	15
1.4 Persoalan Kajian	15
1.5 Kerangka Teori	16
1.6 Metodologi Kajian	19
1.7 Batasan Kajian	23
1.8 Kepentingan Kajian	25
1.9 Organisasi Kajian.....	26
BAB 2 SOROTAN KEPUSTAKAAN DAN KERANGKA TEORI	27
2.1 Perkamusan	27
2.1.1 Kamus	27
2.1.2 Penyelidikan kamus	33
2.1.3 Perkamus Melayu dan perkamus Cina	38
2.2 Maklumat dalam kamus	48
2.3 Perkamusan Dwibahasa	59
2.3.1 Kamus dwibahasa	60

2.3.2	Kamus dwibahasa dan terjemahan	67
2.3.3	Kamus dwibahasa Melayu-Cina dan kamus aneka bahasa yang melibatkan BM dan BC.....	71
2.4	Terjemahan	77
2.4.1	Terjemahan dalam kamus dwibahasa	78
2.4.2	Terjemahan dan makna	82
2.4.3	Terjemahan dan bentuk	87
2.4.4	Terjemahan BM dan BC	91
2.5	Bandingan interlingual	99
2.6	Kata kerja	106
2.6.1	Kata kerja dalam tatabahasa BM	106
2.6.2	Kata kerja dalam tatabahasa BC	112
2.7	Morfem dan imbuhan	116
2.7.1	Morfem dan imbuhan dalam tatabahasa BM	116
2.7.2	Morfem dan imbuhan dalam tatabahasa BC	121
2.8	Rumusan	127

BAB 3 ANALISIS BANDINGAN KATA KERJA BERIMBUHAN MEN- DAN PADANANNYA DALAM BAHASA CINA 131

3.1	Pendahuluan	131
3.2	Perbandingan KK berawalan meN- dengan padanannya dalam BC	142
3.2.1	KK berawalan meN- yang bererti “melakukan sesuatu” dan padanannya dalam BC	143
3.2.2	KK berawalan meN- yang bererti “mengeluarkan suara” dan padanannya dalam BC	152
3.2.3	KK berawalan meN- yang bererti “membuang, mencari atau mengumpul sesuatu” dan padanannya dalam BC	157
3.2.4	KK berawalan meN- yang bererti “menuju sasaran” dan padanannya dalam BC	159
3.2.5	KK berawalan meN- yang bererti “berlaku seperti atau menyerupai sesuatu” dan padanannya dalam BC	161

3.2.6	KK berawalan meN- yang bererti “hidup sebagai” dan padanannya dalam BC	166
3.2.7	KK berawalan meN- yang bererti “menjadi” dan padanannya dalam BC	168
3.2.8	KK berawalan meN- yang bererti “Lain-lain” dan padanannya dalam BC	173
3.2.9	Pemerhatian.....	175
3.3	Perbandingan KK berawalan memper- dengan padanannya dalam BC	191
3.3.1	KK memper- + KN dan padanannya dalam BC	192
3.3.2	KK memper- + KA dan padanannya dalam BC	202
3.3.3	KK memper- + KK dan padanannya dalam BC	210
3.3.4	KK memper- + KT dan padanannya dalam BC.....	213
3.3.5	Pemerhatian.....	218
3.4	Perbandingan KK berapitan meN-....i dengan padanannya dalam BC	233
3.4.1	KK berapitan meN-....i yang mempunyai pengertian “kausatif” dan padanannya dalam BC	234
3.4.2	KK berapitan meN-....i yang mempunyai pengertian “kausatif” dan padanannya dalam BC	251
3.4.3	KK berapitan meN-....i yang mempunyai pengertian “lokatif” dan padanannya dalam BC.....	254
3.4.4	KK berapitan meN-....i yang mempunyai makna “Lain-lain” dan padanannya dalam BC.....	259
3.4.5	Pemerhatian.....	263
3.5	Perbandingan KK berapitan meN-...-kan dengan padanannya dalam BC	281
3.5.1	KK berapitan meN-...-kan yang bererti “membuat sesuatu yang terkandung dalam KK dasar” dan padanannya dalam BC	282
3.5.2	KK berapitan meN-...-kan yang bererti “kausatif” dan padanannya dalam BC	288
3.5.3	KK berapitan meN-...-kan yang bererti “benekatif” dan padanannya dalam BC	308

3.5.4	KK berapitan meN-...-kan yang bererti “Lain-lain” dan padanannya dalam BC	311
3.5.5	Pemerhatian.....	313
3.6	Perbandingan KK berapitan memper-...-i dengan padanannya dalam BC	331
3.6.1	KK berapitan memper-...-i yang mempunyai makna kausatif dan padanannya dalam BC.....	332
3.6.2	KK berapitan memper-...-i yang mempunyai makna melakukan perbuatan dan padanannya dalam BC	340
3.6.3	Pemerhatian.....	343
3.7	Perbandingan KK berapitan memper-...-kan dengan padanannya dalam BC	356
3.7.1	KK berapitan memper-...-kan yang bererti “kausatif” dan padanannya dalam BC	357
3.7.2	KK berapitan memper-...-kan yang bererti “menyebabkan orang lain melakukan perbuatan” dan padanannya dalam BC	373
3.7.3	KK berapitan memper-...-kan yang bererti “Lain-lain” dan padanannya dalam BC	375
3.7.4	Pemerhatian.....	381
3.8	Rumusan	397
3.8.1	Hasil analisis bandingan KK berimbuhan meN- dengan padanannya dalam BC	397
3.8.1(a)	Perbandingan aspek makna KK berimbuhan meN- dan padanannya dalam BC	398
3.8.1(b)	Perbandingan aspek pengimbuhan bagi KK berimbuhan meN- dan padanannya dalam BC	398
3.8.1(c)	Perbandingan aspek kata akar bagi KK berimbuhan meN- dan padanannya dalam BC	401
3.8.1(d)	Perbandingan aspek transitif atau tak transitif KK berimbuhan meN- dan padanannya dalam BC	403
3.8.1(e)	Perbandingan bentuk bagi KK berimbuhan meN- dan padanannya dalam BC	405
3.8.1(f)	Imbuhan KK berimbuhan meN- dan terjemahannya dalam padanan BC	411

3.8.2	Ramalan tentang masalah terjemahan disebabkan perbezaan antara KK berimbuhan meN- dan padanannya dalam BC	416
3.8.3	Cadangan terjemahan bagi KK berimbuhan meN- dalam kamus dwibahasa Melayu-Cina	417
BAB 4	ANALISIS KETEPATAN TERJEMAHAN	433
4.1	Pendahuluan	433
4.2	Penambahan makna padanan KK berimbuhan meN-	436
4.2.1	Penambahan makna leksikal padanan KK berimbuhan meN-.....	437
4.2.1(a)	Penambahan makna leksikal yang merupakan objek KK berimbuhan meN-.....	438
4.2.1(b)	Penambahan makna leksikal yang lain bagi KK berimbuhan meN-	444
4.2.2	Penambahan makna tatabahasa padanan KK berimbuhan meN-	446
4.2.2(a)	Penambahan makna tatabahasa padanan KK berimbuhan meN- (padanan yang menerima dua objek)	447
4.2.2(b)	Penambahan makna tatabahasa KK berimbuhan meN- (padanan yang menerima satu objek)	452
4.2.3	Pemerhatian.....	453
4.3	Pengurangan makna padanan KK berimbuhan meN-.....	459
4.3.1	Pengurangan makna leksikal padanan KK berimbuhan meN-	460
4.3.2	Pengurangan makna tatabahasa padanan KK berimbuhan meN-	466
4.3.2(a)	Pengurangan makna tatabahasa awalan padanan KK berimbuhan meN-	467
4.3.2(b)	Pengurangan makna tatabahasa akhiran padanan KK berimbuhan meN-	470
4.3.3	Pemerhatian.....	482
4.4	Perbezaan makna padanan KK berimbuhan meN-	492
4.4.1	Perbezaan makna leksikal padanan KK berimbuhan meN-.....	493
4.4.2	Perbezaan makna tatabahasa padanan KK berimbuhan meN-.....	497

4.4.2(a)	Perbezaan makna tatabahasa (padanan berbentuk pasif)	498
4.4.2(b)	Perbezaan makna tatabahasa (makna tatabahasa imbuhan yang berlainan)	501
4.4.3	Pemerhatian.....	509
4.5	Pengosongan makna padanan KK berimbuhan meN-	518
4.5.1	Pengosongan makna leksikal padanan KK berimbuhan meN-	519
4.5.2	Pengosongan makna tatabahasa padanan KK berimbuhan meN-	530
4.5.2(a)	Pengosongan makna tatabahasa padanan KK berimbuhan meN- (padanan wujud)	531
4.5.2(b)	Pengosongan makna tatabahasa padanan KK berimbuhan meN- (padanan tidak wujud)	533
4.5.3	Pemerhatian.....	538
4.6	Terjemahan tepat padanan KK berimbuhan meN-	546
4.6.1	Terjemahan tepat padanan KK berawalan meN-	547
4.6.2	Terjemahan tepat padanan KK berawalan memper-	551
4.6.3	Terjemahan tepat padanan KK berapitan meN-...-i	554
4.6.4	Terjemahan tepat padanan KK berapitan meN-...-kan.....	559
4.6.5	Terjemahan tepat padanan KK berapitan memper-...-i.....	565
4.6.6	Terjemahan tepat padanan KK berapitan memper-...-kan	567
4.6.7	Pemerhatian.....	571
4.7	Rumusan	583
4.7.1	Hasil analisis ketepatan padanan KK berimbuhan meN- dalam KUBMC	584
4.7.2	Terjemahan tidak tepat KK berimbuhan meN- dalam KUBMC	588
4.7.2(a)	Analisis terjemahan tidak tepat KK berimbuhan meN- dan hubungannya dengan SOTAI.....	589
4.7.2(b)	Pemurnian terjemahan tidak tepat dan kesan pemurnian	599

4.7.3	Terjemahan tepat KK berimbuhan meN- dalam KUBMC	611
4.7.3(a)	Terjemahan tepat KK berimbuhan meN- dan hubungannya dengan SOTAI.....	611
4.7.3(b)	Kesan terjemahan tepat KK berimbuhan meN-	614
4.7.4	Ketepatan Terjemahan KK Berimbuhan meN- dalam KUBMC dan Hubungannya dengan Maklumat SOTAI dan Kesan k1 hingga k6.....	620
4.7.5	Cadangan Terjemahan KK Berimbuhan meN- dalam Kamus Dwibahasa Melayu-Cina.....	632
BAB 5 ANALISIS MAKLUMAT LINGUISTIK.....		639
5.1	Pendahuluan	639
5.2	Maklumat diakronik KK berimbuhan meN-	642
5.2.1	Maklumat etimologi.....	645
5.2.2	Pemerhatian.....	647
5.3	Maklumat sinkronik KK berimbuhan meN-	648
5.3.1	Maklumat ejaan.....	649
5.3.2	Maklumat sebutan	651
5.3.3	Maklumat tatabahasa	652
5.3.4	Pemerhatian.....	655
5.4	Maklumat pemerian KK berimbuhan meN-	656
5.4.1	Sinonim	656
5.4.2	Antonim	661
5.4.3	Pemerhatian.....	664
5.5	Maklumat diasistematik KK berimbuhan meN-	666
5.5.1	Label diakronik	669
5.5.2	Label sikap	673
5.5.3	Label kekerapan	676
5.5.4	Label diaintegratif	676
5.5.5	Label diamedial.....	677

5.5.6	Label dianormatif	678
5.5.7	Label laras bahasa	679
5.5.8	Label diastratik.....	683
5.5.9	Label bidang.....	683
5.5.10	Label wacana.....	689
5.5.11	Label diatopik	689
5.5.12	Label makna kiasan.....	695
5.5.13	Pemerhatian.....	700
5.6	Maklumat contoh penggunaan KK berimbuhan meN-	703
5.6.1	Maklumat contoh penggunaan	704
5.6.2	Pemerhatian.....	710
5.7	Rumusan	714
5.7.1	Medan maklumat linguistik KK berimbuhan meN- dalam KUBMC	715
5.7.2	Kepentingan maklumat linguistik untuk KK berimbuhan meN- dalam kamus bahasa Melayu-Cina	718
5.7.3	Kelebihan dan kekurangan KUBMC dari segi penyediaan maklumat linguistik untuk entri KK berimbuhan meN-	726
BAB 6	KESIMPULAN	733
6.1	Pengenalan	733
6.2	Rumusan Dapatan Kajian	733
6.3	Kepentingan dan Implikasi Dapatan Kajian	744
6.4	Cadangan Kajian Lanjutan.....	745
6.5	Kerelevanan Teori.....	746
RUJUKAN	749	

LAMPIRAN

SENARAI PENERBITAN

SENARAI JADUAL

		Halaman
Jadual 1.1	Maklumat Linguistik bagi entri “mengaben”, “mengabuk”, “mengacak”, “mengacarkan”, “mengadang”, “mengadar”, “mengadat”, “mengajuk” dalam KUBMC.....	8
Jadual 1.2	Kerangka teori untuk menjawab Persoalan Kajian (1), (2) dan (3).....	18
Jadual 1.3	Label yang digunakan untuk mewakili setiap maksud untuk KK berimbuhan meN- yang berlainan kategori	20
Jadual 1.4	Entri yang terkandung dalam KUBMC	22
Jadual 2.1	Penggolongan kamus (Atkins dan Rundell, 2008)	30
Jadual 2.2	Jenis-jenis kamus untuk pengguna manusia (Al-Kasimi, 1983).....	64
Jadual 2.3	Senarai kamus dwibahasa Cina-Melayu (Yang Quee Yee, 2000:168).....	73
Jadual 2.4	Senarai kamus dwibahasa Melayu-Cina (Yang Quee Yee, 2000:169).....	74
Jadual 2.5	Kamus interlingual yang melibatkan BM dan BC	76
Jadual 2.6	Bentuk kata BM dan BC.....	89
Jadual 2.7	Golongan kelas kata BM dan BC	90
Jadual 2.8	Pencerakinan KK BM.....	107
Jadual 3.1	KK berimbuhan meN- yang dikumpulkan daripada KUBMC dan KK berimbuhan meN- yang tidak dimuatkan dalam KD.....	134
Jadual 3.2	Korpus Kajian mengikut kategori KK berimbuhan meN-	135
Jadual 3.3	Korpus kajian KK berawalan meN- mengikut makna KK.....	136
Jadual 3.4	Padanan KK “membelikan” dalam KUBMC	138
Jadual 3.5	Korpus kajian mengikut kategori KK berawalan meN-	138
Jadual 3.6	Label kategori KK berimbuhan meN-.....	139
Jadual 3.7	Data mengikut makna KK berawalan meN-	142

Jadual 3.8	(M01) “melontar” dan padanannya dalam KUBMC	143
Jadual 3.9	(M02) “menunas” dan padanannya dalam KUBMC	144
Jadual 3.10	(M03) “mengeris” dan padanannya dalam KUBMC	145
Jadual 3.11	(M04) “melarang” dan padanannya dalam KUBMC	146
Jadual 3.12	(M05) “meradang” dan padanannya dalam KUBMC	147
Jadual 3.13	(M06) “merendam” dan padanannya dalam KUBMC	148
Jadual 3.14	(M07) “menyerek” dan padanannya dalam KUBMC	150
Jadual 3.15	(M08) “menurut” dan padanannya dalam KUBMC	151
Jadual 3.16	(M09) “mengaum” dan padanannya dalam KUBMC	152
Jadual 3.17	(M10) “membising” dan padanannya dalam KUBMC	153
Jadual 3.18	(M11) “melenting” dan padanannya dalam KUBMC	154
Jadual 3.19	(M12) “mengiau” dan padanannya dalam KUBMC	155
Jadual 3.20	(M13) “merumput” dan padanannya dalam KUBMC	157
Jadual 3.21	(M14) “mendamar” dan padanannya dalam KUBMC	158
Jadual 3.22	(M15) “melaut” dan padanannya dalam KUBMC	159
Jadual 3.23	(M16) “menganan” dan padanannya dalam KUBMC	160
Jadual 3.24	(M17) “membebek” dan padanannya dalam KUBMC	161
Jadual 3.25	(M18) “menggetah” dan padanannya dalam KUBMC	162
Jadual 3.26	(M19) “membesi” dan padanannya dalam KUBMC	164
Jadual 3.27	(M20) “meraja” dan padanannya dalam KUBMC	165
Jadual 3.28	(M21) “menjanda” dan padanannya dalam KUBMC	166
Jadual 3.29	(M22) “mengering” dan padanannya dalam KUBMC	168
Jadual 3.30	(M23) “melebur” dan padanannya dalam KUBMC	169
Jadual 3.31	(M24) “meninggi” dan padanannya dalam KUBMC	170
Jadual 3.32	(M25) “menghablur” dan padanannya dalam KUBMC	171
Jadual 3.33	(M26) “mentradisi” dan padanannya dalam KUBMC	172
Jadual 3.34	(M27) “mengikis” dan padanannya dalam KUBMC	174

Jadual 3.35	Bentuk padanan bagi KK berawalan meN-	175
Jadual 3.36	Perbandingan antara KK berawalan meN- dan padanannya dalam BC	183
Jadual 3.37	Submakna KK berawalan meN- yang bermaksud “melakukan sesuatu”	189
Jadual 3.38	Submakna KK berawalan meN- yang bermaksud “menjadi”.....	189
Jadual 3.39	Kategori dan subkategori makna KK berawalan meN-.....	190
Jadual 3.40	Data mengikut makna KK berawalan memeper- yang akan dibincangkan	192
Jadual 3.41	MP01) “memperbudak” dan padanannya dalam KUBMC	192
Jadual 3.42	(MP02) “mempertuhan” dan padanannya dalam KUBMC	194
Jadual 3.43	(MP03) “memperalat” dan padanannya dalam KUBMC	195
Jadual 3.44	(MP04) “memperkuda” dan padanannya dalam KUBMC	196
Jadual 3.45	(MP05) “mempertopeng” dan padanannya dalam KUBMC	198
Jadual 3.46	(MP06) “memperlaut” dan padanannya dalam KUBMC.....	200
Jadual 3.47	(MP07) “mempertajuk” dan padanannya dalam KUBMC	201
Jadual 3.48	(MP08) “mempercepat” dan padanannya dalam KUBMC	202
Jadual 3.49	(MP09) “memperuncing” dan padanannya dalam KUBMC	203
Jadual 3.50	(MP10) “memperhebat” dan padanannya dalam KUBMC	205
Jadual 3.51	(MP11) “memperkecil” dan padanannya dalam KUBMC	206
Jadual 3.52	(MP12) “memperlelah” dan padanannya dalam KUBMC	208
Jadual 3.53	(MP13) “memperamai” dan padanannya dalam KUBMC	209
Jadual 3.54	KK memper- + KK yang bererti “Lain-lain”	211
Jadual 3.55	(MP14) “memperdapat” dan padanannya dalam KUBMC	211

Jadual 3.56	(MP15) “memperlasah” dan padanannya dalam KUBMC	212
Jadual 3.57	KK memper- + KT yang bererti “Lain-lain”	214
Jadual 3.58	(MP16) “memperoleh” dan padanannya dalam KUBMC.....	214
Jadual 3.59	(MP17) “mempertidak” dan padanannya dalam KUBMC.....	215
Jadual 3.60	(MP18) “mempertiga” dan padanannya dalam KUBMC.....	216
Jadual 3.61	Bentuk Padanan bagi KK berawalan memper-	218
Jadual 3.62	Perbandingan antara KK berawalan memper- dan padanannya dalam BC	224
Jadual 3.63	Makna KK memper- + KN.....	229
Jadual 3.64	KK berawalan memper- + KN dan KK lain yang mempunyai maksud yang sama.....	230
Jadual 3.65	KK berawalan memper- + KA dan KK lain yang mempunyai maksud yang sama.....	231
Jadual 3.66	KK berawalan memper- + KK dan KK lain yang mempunyai maksud yang sama.....	232
Jadual 3.67	Kategori dan subkategori makna KK berawalan memper-.....	233
Jadual 3.68	KK berapitan meN-...-i mengikut pengklasifikasian makna apitan meN-...-i	234
Jadual 3.69	(MI01) “menderitai” dan padanannya dalam KUBMC.....	234
Jadual 3.70	(MI02) “membintangi” dan padanannya dalam KUBMC.....	236
Jadual 3.71	(MI03) “mengesali” dan padanannya dalam KUBMC	237
Jadual 3.72	(MI04) “menangisi” dan padanannya dalam KUBMC	238
Jadual 3.73	(MI05) “membukai” dan padanannya dalam KUBMC	240
Jadual 3.74	(MI06) “membisiki” dan padanannya dalam KUBMC	241
Jadual 3.75	(MI07) “menceritai” dan padanannya dalam KUBMC	242
Jadual 3.76	(MI08) “menghadiah” dan padanannya dalam KUBMC	243
Jadual 3.77	(MI09) “mengharimau” dan padanannya dalam KUBMC	245
Jadual 3.78	(MI10) “mengirim” dan padanannya dalam KUBMC	246

Jadual 3.79	(MI11) “menombori” dan padanannya dalam KUBMC	247
Jadual 3.80	(MI12) “menyenyumi” dan padanannya dalam KUBMC.....	249
Jadual 3.81	(MI13) “mengenai” dan padanannya dalam KUBMC	250
Jadual 3.82	(MI14) “membaiki” dan padanannya dalam KUBMC.....	251
Jadual 3.83	(MI15) “menyejuki” dan padanannya dalam KUBMC.....	252
Jadual 3.84	(MI16) “menerangi” dan padanannya dalam KUBMC	253
Jadual 3.85	(MI17) “menyelami” dan padanannya dalam KUBMC	254
Jadual 3.86	(MI18) “merenangi” dan padanannya dalam KUBMC.....	256
Jadual 3.87	MI19) “mengalami” dan padanannya dalam KUBMC	257
Jadual 3.88	(MI20) “menimpuki” dan padanannya dalam KUBMC	258
Jadual 3.89	(MI21) “menciumi” dan padanannya dalam KUBMC.....	260
Jadual 3.90	(MI22) “menghitungi” dan padanannya dalam KUBMC	261
Jadual 3.91	(MI23) “melihat” dan padanannya dalam KUBMC.....	262
Jadual 3.92	Bentuk padanan bagi KK berapitan meN-...-i	264
Jadual 3.93	Perbandingan antara KK berapitan meN-...-i dan padanannya dalam BC	272
Jadual 3.94	Submakna KK berapitan meN-...-i yang bermaksud “melakukan perbuatan”	276
Jadual 3.95	KK berapitan meN-...-i yang menerima objek berunsur lokatif.....	277
Jadual 3.96	Jenis objek berunsur lokatif yang diterima oleh KK berapitan meN-...-i.....	278
Jadual 3.97	Kategori dan subkategori makna KK berapitan meN-...-i.....	279
Jadual 3.98	Data mengikut fungsi apitan meN-...-kan yang akan dibincangkan.....	281
Jadual 3.99	(MK01) “mencampakkan” dan padanannya dalam KUBMC	282
Jadual 3.100	(MK02) “mendambakan” dan padanannya dalam KUBMC	283
Jadual 3.101	(MK03) “merebutkan” dan padanannya dalam KUBMC	284

Jadual 3.102	(MK04) “menyorokkan” dan padanannya dalam KUBMC	285
Jadual 3.103	(MK05) “menuliskan” dan padanannya dalam KUBMC.....	286
Jadual 3.104	(MK06) “mencantikkan” dan padanannya dalam KUBMC	288
Jadual 3.105	(MK07) “mendagangkan” dan padanannya dalam KUBMC	289
Jadual 3.106	(MK08) “menyusutkan” dan padanannya dalam KUBMC	290
Jadual 3.107	(MK09) “mendigitalkan” dan padanannya dalam KUBMC	291
Jadual 3.108	(MK10) “membantalkan” dan padanannya dalam KUBMC	293
Jadual 3.109	(MK11) “membirukan” dan padanannya dalam KUBMC	294
Jadual 3.110	(MK12) “mencemburukan” dan padanannya dalam KUBMC	295
Jadual 3.111	(MK13) “mengotorkan” dan padanannya dalam KUBMC	296
Jadual 3.112	(MK14) “memomokkan” dan padanannya dalam KUBMC	297
Jadual 3.113	(MK15) “menyeramkan” dan padanannya dalam KUBMC	299
Jadual 3.114	(MK16) “menyulitkan” dan padanannya dalam KUBMC	300
Jadual 3.115	(MK17) “menabukan” dan padanannya dalam KUBMC.....	301
Jadual 3.116	(MK18) “memenjarakan” dan padanannya dalam KUBMC	302
Jadual 3.117	(MK19) “membedakkan” dan padanannya dalam KUBMC	304
Jadual 3.118	(MK20) “menugaskan” dan padanannya dalam KUBMC	305
Jadual 3.119	(MK21) “menderumkan” dan padanannya dalam KUBMC	306
Jadual 3.120	(MK22) “mengambilkan” dan padanannya dalam KUBMC	308

Jadual 3.121	(MK23) “menggorengkan” dan padanannya dalam KUBMC	309
Jadual 3.122	(MK24) “menghitungkan” dan padanannya dalam KUBMC	310
Jadual 3.123	(MK25) “menempangkan” dan padanannya dalam KUBMC	312
Jadual 3.124	Bentuk padanan bagi KK berapitan meN-...-kan	313
Jadual 3.125	Perbandingan antara KK berapitan meN-...-kan dan padanannya dalam BC	321
Jadual 3.126	Submakna KK berapitan meN-...-kan yang bermaksud “melakukan perbuatan”	326
Jadual 3.127	Submakna KK berapitan meN-...-kan yang bermaksud kausatif	327
Jadual 3.128	Kategori dan subkategori makna KK berapitan meN-...-kan	329
Jadual 3.129	Data mengikut fungsi apitan memper-...-i yang akan dibincangkan.....	331
Jadual 3.130	(PI01) “mempergentari” dan padanannya dalam KUBMC	332
Jadual 3.131	(PI02) “memperbanyak” dan padanannya dalam KUBMC	333
Jadual 3.132	(PI03) “mempersuami” dan padanannya dalam KUBMC	334
Jadual 3.133	(PI04) “memperisteri” dan padanannya dalam KUBMC	335
Jadual 3.134	(PI05) “mempersenjatai” dan padanannya dalam KUBMC	337
Jadual 3.135	(PI06) “memperkebuni” dan padanannya dalam KUBMC	338
Jadual 3.136	(PI07) “mempergauli” dan padanannya dalam KUBMC	340
Jadual 3.137	(PI08) “memperhambai” dan padanannya dalam KUBMC	341
Jadual 3.138	(PI09) “memperpukuli” dan padanannya dalam KUBMC.....	342
Jadual 3.139	Bentuk padanan bagi KK berapitan memper-...-i.....	344
Jadual 3.140	Perbandingan antara KK berapitan memper-...-i dan padanannya dalam BC.....	349

Jadual 3.141	KK berapitan memper-...-i dan bentuk-bentuk lain yang bermaksud sama	353
Jadual 3.142	KK berapitan memper-...-i yang tidak mempunyai bentuk lain yang bermaksud sama.....	354
Jadual 3.143	Kategori dan subkategori makna KK berapitan memper-...-i	355
Jadual 3.144	Data mengikut fungsi memper-...-kan yang akan dibincangkan.....	357
Jadual 3.145	(PK01) memperladangkan dan padanannya dalam KUBMC	357
Jadual 3.146	(PK02) “mempersendakan” dan padanannya dalam KUBMC	358
Jadual 3.147	(PK03) “mempersalahkan” dan padanannya dalam KUBMC	359
Jadual 3.148	(PK04) “memperyahudikan” dan padanannya dalam KUBMC	361
Jadual 3.149	(PK05) “memperadabkan” dan padanannya dalam KUBMC	362
Jadual 3.150	(PK06) “memperhubungkan” dan padanannya dalam KUBMC	363
Jadual 3.151	(PK07) “memperhutangkan” dan padanannya dalam KUBMC	364
Jadual 3.152	(PK08) “memperisterikan” dan padanannya dalam KUBMC	366
Jadual 3.153	(PK09) “mempersendikan” dan padanannya dalam KUBMC	367
Jadual 3.154	(PK10) “mempersumpahkan” dan padanannya dalam KUBMC	368
Jadual 3.155	(PK11) “mempertuangkan” dan padanannya dalam KUBMC	369
Jadual 3.156	(PK12) “mempertunangkan” dan padanannya dalam KUBMC	371
Jadual 3.157	(PK13) “memperubatkan” dan padanannya dalam KUBMC	372
Jadual 3.158	(PK14) “memperdengarkan” dan padanannya dalam KUBMC	373

Jadual 3.159	(PK15) “memperlihatkan” dan padanannya dalam KUBMC	374
Jadual 3.160	(PK16) “mempergosokkan” dan padanannya dalam KUBMC	376
Jadual 3.161	(PK17) “memperjuangkan” dan padanannya dalam KUBMC	378
Jadual 3.162	(PK18) “memperlarikan” dan padanannya dalam KUBMC	379
Jadual 3.163	(PK19) “mempernujumkan” dan padanannya dalam KUBMC	380
Jadual 3.164	Bentuk padanan bagi KK berapitan memper-...-kan	382
Jadual 3.165	Perbandingan antara KK berapitan memper-...-kan dan padanannya dalam BC	389
Jadual 3.166	Submakna KK berapitan memper-...-kan yang bermaksud kausatif.....	393
Jadual 3.167	KK berapitan memper-...-kan yang mempunyai maksud melakukan perbuatan.....	394
Jadual 3.168	Kategori dan subkategori makna KK berapitan memper-...-kan.....	395
Jadual 3.169	Pengekalan kata akar dalam padanan KK meN-	402
Jadual 3.170	Bentuk padanan KK meN-	407
Jadual 3.171	Terjemahan imbuhan KK berimbuhan meN- ke dalam padanan BC mengikut makna KK berimbuhan meN-.....	412
Jadual 3.172	Terjemahan imbuhan KK berimbuhan meN- ke dalam padanan BC mengikut objek yang diterima oleh KK transitif berimbuhan meN-	414
Jadual 3.173	Makna KK berimbuhan meN-	425
Jadual 4.1	Label yang digunakan untuk mencatatkan hasil analisis ketepatan padanan KK berimbuhan meN-	433
Jadual 4.2	Label kategori ketepatan padanan KK berimbuhan meN-	434
Jadual 4.3	Padanan KK berimbuhan meN- yang ditambahkan makna	436
Jadual 4.4	Penambahan makna leksikal KK berimbuhan meN-.....	437
Jadual 4.5	(TA01) “mengasah” dan padanannya dalam KUBMC	438

Jadual 4.6	(TA02) “memperlasah” dan padanannya dalam KUBMC	439
Jadual 4.7	(TA03) “meracuni” dan padanannya dalam KUBMC	440
Jadual 4.8	TA04) “mendayungkan” dan padanannya dalam KUBMC	441
Jadual 4.9	(TA05) “memperbanyak” dan padanannya dalam KUBMC	442
Jadual 4.10	(TA06) “memperturunkan” dan padanannya dalam KUBMC	443
Jadual 4.11	(TA07) “mencelat” dan padanannya dalam KUBMC.....	444
Jadual 4.12	(TA08) “menangani” dan padanannya dalam KUBMC.....	445
Jadual 4.13	Penambahan makna tatabahasa KK berimbuhan meN-	446
Jadual 4.14	(TA09) “memuja” dan padanannya dalam KUBMC	447
Jadual 4.15	(TA10) “menabiri” dan padanannya dalam KUBMC	448
Jadual 4.16	(TA11) “memesongkan” dan padanannya dalam KUBMC	449
Jadual 4.17	(TA12) “memperselangkan” dan padanannya dalam KUBMC	450
Jadual 4.18	(TA13) “membayang” dan padanannya dalam KUBMC.....	452
Jadual 4.19	Penambahan makna padanan KK berimbuhan meN-.....	453
Jadual 4.20	Cara pemurnian padanan KK berimbuhan meN- yang mempunyai keadaan penambahan makna dan masalah terjemahan yang ditanganinya	455
Jadual 4.21	Padanan KK berimbuhan meN- yang dikurangkan makna	460
Jadual 4.22	Pengurangan makna leksikal KK berimbuhan meN-	461
Jadual 4.23	(KU01) “melampan” dan padanannya dalam KUBMC	461
Jadual 4.24	(KU02) “menyabak” dan padanannya dalam KUBMC	462
Jadual 4.25	(KU03) “menaiki” dan padanannya dalam KUBMC	463
Jadual 4.26	(KU04) “mengijmukkan” dan padanannya dalam KUBMC	464
Jadual 4.27	(KU05) “menyendalkan” dan padanannya dalam KUBMC	465

Jadual 4.28	Pengurangan makna tatabahasa KK berimbuhan meN-	466
Jadual 4.29	(KU06) “membabak” dan padanannya dalam KUBMC	467
Jadual 4.30	(KU07) “memperkuda” dan padanannya dalam KUBMC.....	468
Jadual 4.31	(KU08) “memperparah” dan padanannya dalam KUBMC	468
Jadual 4.32	(KU09) “mempertebal” dan padanannya dalam KUBMC.....	469
Jadual 4.33	(KU10) “membatasi” dan padanannya dalam KUBMC	471
Jadual 4.34	(KU11) “mencomeli” dan padanannya dalam KUBMC	471
Jadual 4.35	(KU12) “menyumbui” dan padanannya dalam KUBMC.....	472
Jadual 4.36	(KU13) “mengamankan” dan padanannya dalam KUBMC	473
Jadual 4.37	(KU14) “mengambungkan” dan padanannya dalam KUBMC	474
Jadual 4.38	(KU15) “mengheningkan” dan padanannya dalam KUBMC	475
Jadual 4.39	(KU16) “menyelakkan” dan padanannya dalam KUBMC	476
Jadual 4.40	(KU17) “memperhumai” dan padanannya dalam KUBMC	477
Jadual 4.41	(KU18) “memperisterikan” dan padanannya dalam KUBMC	478
Jadual 4.42	(KU19) “membilangi” dan padanannya dalam KUBMC.....	479
Jadual 4.43	(KU20) “menyarati” dan padanannya dalam KUBMC.....	480
Jadual 4.44	(KU21) “mengkhabarkan” dan padanannya dalam KUBMC	481
Jadual 4.45	Pengurangan makna padanan KK berimbuhan meN-	482
Jadual 4.46	Cara pemurnian padanan KK berimbuhan meN- yang mempunyai keadaan pengurangan makna dan masalah terjemahan yang ditangani.....	484
Jadual 4.47	Padanan KK berimbuhan meN- yang maknanya berbeza.....	492
Jadual 4.48	Perbezaan makna leksikal KK berimbuhan meN-.....	493
Jadual 4.49	(BE01) “membuaya” daan padanannya dalam KUBMC	493

Jadual 4.50	(BE02) “mendoa” dan padanannya dalam KUBMC.....	494
Jadual 4.51	(BE03) “merojak” dan padanannya dalam KUBMC	495
Jadual 4.52	(BE04) “mengejuti” dan padanannya dalam KUBMC	496
Jadual 4.53	(BE05) “mengurungkan” dan padanannya dalam KUBMC	496
Jadual 4.54	Perbezaan makna tatabahasa KK berimbuhan meN-	497
Jadual 4.55	(BE06) “memelenco” dan padanannya dalam KUBMC	498
Jadual 4.56	(BE07) “membolosi” dan padanannya dalam KUBMC.....	499
Jadual 4.57	(BE08) “membiarakan” dan padanannya dalam KUBMC	500
Jadual 4.58	(BE09) “menganan” dan padanannya dalam KUBMC	501
Jadual 4.59	(BE10) “meruncing” dan padanannya dalam KUBMC	502
Jadual 4.60	(BE11) “mengumpan” dan padanannya dalam KUBMC.....	503
Jadual 4.61	(BE12) “membisikkan” dan padanannya dalam KUBMC	504
Jadual 4.62	(BE13) “mencucikan” dan padanannya dalam KUBMC	505
Jadual 4.63	(BE14) “memusakakan” dan padanannya dalam KUBMC	506
Jadual 4.64	(BE15) “memusingkan” dan padanannya dalam KUBMC	507
Jadual 4.65	(BE16) “mempertuankan” dan padanannya dalam KUBMC	508
Jadual 4.66	Perbezaan makna padanan KK berimbuhan meN-.....	510
Jadual 4.67	Cara pemurnian padanan KK berimbuhan meN- yang mempunyai keadaan perbezaan makna dan masalah terjemahan yang ditanganinya	512
Jadual 4.68	Padanan KK berimbuhan meN- yang maknanya tidak diberikan	518
Jadual 4.69	Pengosongan makna leksikal KK berimbuhan meN-.....	520
Jadual 4.70	(KO01) “menggerudi” dan padanannya dalam KUBMC.....	520
Jadual 4.71	(KO02) “mengular” dan padanannya dalam KUBMC.....	521
Jadual 4.72	(KO03) “memperkecil” dan padanannya dalam KUBMC	522

Jadual 4.73	(KO04) “mencerobohi” dan padanannya dalam KUBMC	523
Jadual 4.74	(KO05) “mencurangi” dan padanannya dalam KUBMC	524
Jadual 4.75	(KO06) “mengelokkan” dan padanannya dalam KUBMC	525
Jadual 4.76	(KO07) “menguburkan” dan padanannya dalam KUBMC	527
Jadual 4.77	(KO08) “mempertaruhkan” dan padanannya dalam KUBMC	528
Jadual 4.78	Pengosongan makna tatabahasa KK berimbuhan meN-	531
Jadual 4.79	(KO09) “mengaduh” dan padanannya dalam KUBMC	531
Jadual 4.80	(KO10) “menghelahkan” dan padanannya dalam KUBMC	532
Jadual 4.81	(KO11) “mendaki” dan padanannya dalam KUBMC	533
Jadual 4.82	(KO12) “mengayuh” dan padanannya dalam KUBMC	534
Jadual 4.83	(KO13) “membanguni” dan padanannya dalam KUBMC	536
Jadual 4.84	(KO14) “mencahayakan” dan padanannya dalam KUBMC	537
Jadual 4.85	Pengosongan makna padanan KK berimbuhan meN-	538
Jadual 4.86	Cara pemurnian padanan KK berimbuhan meN- yang mempunyai keadaan pengosongan makna dan masalah terjemahan yang ditanganinya	540
Jadual 4.87	Padanan KK berimbuhan meN- yang terjemahannya tepat	546
Jadual 4.88	Terjemahan tepat padanan KK berimbuhan meN-	547
Jadual 4.89	(TE01) “melatas” dan padanannya dalam KUBMC	547
Jadual 4.90	(TE02) ‘meringih’ dan padanannya dalam KUBMC	548
Jadual 4.91	(TE03) “menguban” dan padanannya dalam KUBMC	549
Jadual 4.92	(TE04) “memperjamu” dan padanannya dalam KUBMC.....	551
Jadual 4.93	(TE05) “memperlancar” dan padanannya dalam KUBMC	552
Jadual 4.94	(TE06) “mempertopeng” dan padanannya dalam KUBMC	553

Jadual 4.95	(TE07) “menitisi” dan padanannya dalam KUBMC.....	554
Jadual 4.96	(TE08) “mentaati” dan padanannya dalam KUBMC	555
Jadual 4.97	(TE09) “membukai” dan padanannya dalam KUBMC.....	556
Jadual 4.98	(TE10) “menghangati” dan padanannya dalam KUBMC	558
Jadual 4.99	(TE11) “mengarkibkan” dan padanannya dalam KUBMC	559
Jadual 4.100	(TE12) “menguncupkan” dan padanannya dalam KUBMC	560
Jadual 4.101	(TE13) “merundingkan” dan padanannya dalam KUBMC	561
Jadual 4.102	(TE14) “menyapukan” dan padanannya dalam KUBMC	563
Jadual 4.103	(TE15) “mempergauli” dan padanannya dalam KUBMC.....	565
Jadual 4.104	(TE16) “mempergentari” dan padanannya dalam KUBMC	566
Jadual 4.105	(TE17) “mempergosokkan” dan padanannya dalam KUBMC	567
Jadual 4.106	(TE18) “memperlawankan” dan padanannya dalam KUBMC	569
Jadual 4.107	Terjemahan tepat padanan KK berimbuhan meN-.....	571
Jadual 4.108	Terjemahan tepat KK berimbuhan meN- dan masalah terjemahan yang ditangani.....	574
Jadual 4.109	Ketepatan Padanan KK berimbuhan meN- dalam KUBMC	585
Jadual 4.110	Terjemahan tidak tepat KK berimbuhan meN- dalam KUBMC	588
Jadual 4.111	Keadaan terjemahan tidak tepat KK berimbuhan meN- dan hubungannya dengan SOTAI	589
Jadual 4.112	Hubungan keadaan ketepatan makna padanan KK berimbuhan meN- dengan maklumat SOTAI dan kesan terjemahan	592
Jadual 4.113	Pemurnian padanan KK berimbuhan meN- yang mempunyai keadaan terjemahan tidak tepat mengikut kesan k1 hingga k6	601

Jadual 4.114	Terjemahan tepat KK berimbuhan meN- dan hubungannya dengan SOTAI	612
Jadual 4.115	Terjemahan tepat KK berimbuhan meN- mengikut kesan k1 hingga k6	614
Jadual 4.116	Penyampaian maklumat SOTAI dalam KK berimbuhan meN- dalam KUBMC.....	626
Jadual 4.117	Kesan sekunder dan jenis KK berimbuhan meN- yang perlu mencapainya.....	628
Jadual 5.1	Label maklumat linguistik.....	641
Jadual 5.2	Daftar Singkatan 1 dalam KUBMC (2015:xvi).....	644
Jadual 5.3	Kata akar berakhiran -i dan bukan berakhiran -i dan maklumat ejaaanya.....	650
Jadual 5.4	Sinonim yang disediakan untuk KK berimbuhan meN- dalam KUBMC.....	657
Jadual 5.5	Antonim yang disediakan untuk KK berimbuhan meN- dalam KUBMC.....	662
Jadual 5.6	Singkatan KUBMC (2015:xvi) mengikut Label Diasistematis Hartmann dan James (1998:151).....	667
Jadual 5.7	Label diakronik yang disediakan untuk KK berimbuhan meN- dalam KUBMC.....	670
Jadual 5.8	Label sikap yang disediakan untuk KK berimbuhan meN- dalam KUBMC.....	674
Jadual 5.9	Label laras bahasa yang disediakan untuk KK berimbuhan meN- dalam KUBMC	680
Jadual 5.10	Singkatan kategori label bidang dalam KUBMC (2015:xvii)	684
Jadual 5.11	Label bidang yang disediakan untuk KK berimbuhan meN- dalam KUBMC.....	685
Jadual 5.12	Singkatan kategori label diatopik dalam KUBMC (2015:xvi)	690
Jadual 5.13	Label diatopik yang disediakan untuk KK berimbuhan meN- dalam KUBMC.....	691
Jadual 5.14	Label makna kiasan yang disediakan untuk KK berimbuhan meN- dalam KUBMC	696

Jadual 5.15	Label diasistematik yang disediakan untuk KK berimbuhan meN-dalam KUBMC	700
Jadual 5.16	Maklumat contoh penggunaan yang disediakan untuk KK berimbuhan meN- dalam KUBMC	705
Jadual 5.17	Maklumat linguistik yang disediakan untuk KK berimbuhan meN- dalam KUBMC	715
Jadual 5.18	Kategori maklumat linguistik yang diperlukan untuk KK berimbuhan meN- dan fungsinya (selain maklumat pemerian dalam BT)	717
Jadual 5.19	Hubungan maklumat linguistik dengan masalah terjemahan KK berimbuhan meN- dalam kamus bahasa Melayu-Cina	722
Jadual 5.20	Hubungan maklumat linguistik dengan maklumat SOTAI	724
Jadual 5.21	Kuantiti KK berimbuhan meN- yang disediakan maklumat pemerian, maklumat diasistematik dan maklumat contoh penggunaan dalam KUBMC	726

SENARAI RAJAH

	Halaman
Rajah 1.1	Ringkasan metodologi kajian 23
Rajah 2.1	Megastruktur, makrostruktur dan mikrostruktur kamus (Hartmann, 2001:59) 31
Rajah 2.2	Mikrostruktur kamus (Hartmann, 2001: 60) 32
Rajah 2.3	Pemetaan perkamusan (Hartmann, 2001:5) 35
Rajah 2.4	Pemetaan kajian kamus (Hartmann, 2001:30)..... 36
Rajah 2.5	Kategori maklumat kamus (Hartmann & James, 1998: 74)..... 55
Rajah 2.6	Perhubungan antara bidang perkamusan dengan disiplin yang lain (Hartmann, 2001:123)..... 70
Rajah 2.7	Cabang “gunaan” di bawah pengajian terjemahan (Munday, 2016:20) 80
Rajah 3.1	Ringkasan tatacara kajian untuk menjawab Persoalan Kajian (1) 141
Rajah 3.2	Bentuk padanan bagi (M01) “melontar” 144
Rajah 3.3	Bentuk padanan bagi (M02) “menunas” 145
Rajah 3.4	Bentuk padanan bagi (M03) “mengeris” 146
Rajah 3.5	Bentuk padanan bagi (M04) “melerang” 147
Rajah 3.6	Struktur padanan KK bagi KK “melaut” 148
Rajah 3.7	Bentuk padanan bagi (M06) “merendam” 149
Rajah 3.8	Bentuk padanan bagi (M07) “menyerek” 151
Rajah 3.9	Bentuk padanan bagi (M08) “menurut” 152
Rajah 3.10	Bentuk padanan bagi (M09) “mengaum” 153
Rajah 3.11	Bentuk padanan bagi (M10) “membising” 154
Rajah 3.12	Bentuk padanan bagi (M11) “melenting” 155
Rajah 3.13	Bentuk padanan bagi (M12) “mengiau” 156

Rajah 3.14	Bentuk padanan bagi (M13) “merumput”	158
Rajah 3.15	Bentuk padanan bagi (M14) “mendamar”.....	159
Rajah 3.16	Bentuk padanan bagi (M15) “melaut”.....	160
Rajah 3.17	Bentuk padanan bagi (M16) “menganan”	161
Rajah 3.18	Bentuk padanan bagi (M17) “membebek”	162
Rajah 3.19	Bentuk padanan bagi (M18) “mengetah”	164
Rajah 3.20	Bentuk padanan bagi (M19) “membesi”	165
Rajah 3.21	Bentuk padanan bagi (M20) “meraja”.....	166
Rajah 3.22	Bentuk padanan bagi (M21) “menjanda”	167
Rajah 3.23	Bentuk padanan bagi (M22) “mengering”	169
Rajah 3.24	Bentuk padanan bagi (M23) “melebur”	170
Rajah 3.25	Bentuk padanan bagi (M24) “meninggi”	171
Rajah 3.26	Bentuk padanan bagi (M25) “menghablur”	172
Rajah 3.27	Bentuk padanan bagi (M26) “mentradisi”.....	173
Rajah 3.28	Bentuk padanan bagi (M27) “mengikis”.....	174
Rajah 3.29	Bentuk padanan KK berawalan meN- dan terjemahan awalan meN-.....	187
Rajah 3.30	Bentuk padanan bagi (MP01) “memperbudak”	193
Rajah 3.31	Bentuk padanan bagi (MP02) “mempertuhan”	195
Rajah 3.32	Bentuk padanan bagi (MP03) “memperalat”	196
Rajah 3.33	Bentuk padanan bagi (MP04) “memperkuda”	197
Rajah 3.34	Bentuk padanan bagi (MP05) “mempertopeng”	199
Rajah 3.35	Bentuk padanan bagi (MP06) “memperdapat”.....	201
Rajah 3.36	Bentuk padanan bagi (MP07) “mempertajuk”	202
Rajah 3.37	Bentuk padanan bagi (MP08) “mempercepat”	203
Rajah 3.38	Bentuk padanan bagi (MP09) “memperuncing”	205
Rajah 3.39	Bentuk padanan bagi (MP10) “memperhebat”	206
Rajah 3.40	Bentuk padanan bagi (MP11) “memperkecil”.....	207

Rajah 3.41	Bentuk padanan bagi (MP12) “memperlelah”	209
Rajah 3.42	Bentuk padanan bagi (MP13) “memperamai”	210
Rajah 3.43	Bentuk padanan bagi (MP14) “memperdapat”.....	212
Rajah 3.44	Bentuk padanan bagi (MP15) “memperlasah”	213
Rajah 3.45	Bentuk padanan bagi (MP16) “memperoleh”	215
Rajah 3.46	Bentuk padanan bagi (MP17) “mempertidak”	216
Rajah 3.47	Bentuk padanan bagi (MP18) “mempertiga”	217
Rajah 3.48	Bentuk padanan KK berawalan memper- dan terjemahan awalan memper-	228
Rajah 3.49	Bentuk padanan bagi (MI07) “menderitai”	235
Rajah 3.50	Bentuk padanan bagi (MI02) “membintangi”	237
Rajah 3.51	Bentuk padanan bagi (MI03) “mengesali”	238
Rajah 3.52	Bentuk padanan bagi (MI04) “menangisi”.....	239
Rajah 3.53	Bentuk padanan bagi (MI05) “membukai”	241
Rajah 3.54	Bentuk padanan bagi (MI06) “membisiki”	242
Rajah 3.55	Bentuk padanan bagi (MI07) “menceritai”	243
Rajah 3.56	Bentuk padanan bagi (MI08) “menghadiah”.....	245
Rajah 3.57	Bentuk padanan bagi (MI09) “mengharimau”	246
Rajah 3.58	Bentuk padanan bagi (MI10) “mengirim”.....	247
Rajah 3.59	Bentuk padanan bagi (MI11) “menombori”	248
Rajah 3.60	Bentuk padanan bagi (MI12) “menyenyumi”	250
Rajah 3.61	Bentuk padanan bagi (MI13) “mengenai”.....	251
Rajah 3.62	Bentuk padanan bagi (MI14) “menghampiri”	252
Rajah 3.63	Bentuk padanan bagi (MI15) “menyejuki”	253
Rajah 3.64	Bentuk padanan bagi (MI16) “menerangi”	254
Rajah 3.65	Bentuk padanan bagi (MI17) “menyelami”	255
Rajah 3.66	Bentuk padanan bagi (MI18) “merenangi”	257
Rajah 3.67	Bentuk padanan bagi (MI19) “mengalami”.....	258

Rajah 3.68	Bentuk padanan bagi (MI20) “menimpuki”	259
Rajah 3.69	Bentuk padanan bagi (MI21) “menciumi”	261
Rajah 3.70	Bentuk padanan bagi (MI22) “menghitungi”	262
Rajah 3.71	Bentuk padanan bagi (MI23) “melihat”	263
Rajah 3.72	Bentuk padanan bagi KK berapitan meN-...-i dan terjemahan apitan meN-...i	274
Rajah 3.73	Bentuk padanan bagi (MK01) “mencampakkan”.....	283
Rajah 3.74	Bentuk padanan bagi (MK02) “mendambakan”	284
Rajah 3.75	Bentuk padanan bagi (MK03) “merebutkan”.....	285
Rajah 3.76	Bentuk padanan bagi (MK04) “menyorokkan”.....	286
Rajah 3.77	Bentuk padanan bagi (MK05) “menuliskan”	287
Rajah 3.78	Bentuk padanan bagi (MK06) “mencantikkan”	289
Rajah 3.79	Bentuk padanan bagi (MK07) “mendagangkan”	290
Rajah 3.80	Bentuk padanan bagi (MK08) “menyusutkan”	291
Rajah 3.81	Bentuk padanan bagi (MK09) “mendigitalkan”	293
Rajah 3.82	Bentuk padanan bagi (MK10) “membantalkan”	294
Rajah 3.83	Bentuk padanan bagi (MK11) “membirukan”.....	295
Rajah 3.84	Bentuk padanan bagi (MK12) “mencemburukan”	296
Rajah 3.85	Bentuk padanan bagi (MK13) “mengotorkan”	297
Rajah 3.86	Bentuk padanan bagi (MK14) “memomokkan”	299
Rajah 3.87	Bentuk padanan bagi (MK15) “menyeramkan”	300
Rajah 3.88	Bentuk padanan bagi (MK16) “menyulitkan”	301
Rajah 3.89	Bentuk padanan bagi (MK17) “menabukan”	302
Rajah 3.90	Bentuk padanan bagi (MK18) “memenjarakan”	303
Rajah 3.91	Bentuk padanan bagi (MK19) “membedakkan”	305
Rajah 3.92	Bentuk padanan bagi (MK20) “menugaskan”	306
Rajah 3.93	Bentuk padanan bagi (MK21) “menderumkan”	307
Rajah 3.94	Bentuk padanan bagi (MK22) “mengambilkan”	309

Rajah 3.95	Bentuk padanan bagi (MK23) “menggorengkan”	310
Rajah 3.96	Bentuk padanan bagi (MK24) “menghitungkan”	311
Rajah 3.97	Bentuk padanan bagi (MK25) “menempangkan”	313
Rajah 3.98	Bentuk padanan KK berapitan meN-...-kan	325
Rajah 3.99	Bentuk padanan bagi (PI01) “mempergentari”	333
Rajah 3.100	Bentuk padanan bagi (MP02) “memperbanyak”	334
Rajah 3.101	Bentuk padanan bagi (PI03) “mempersuami”	335
Rajah 3.102	Bentuk padanan bagi (PI04) “memperisteri”	336
Rajah 3.103	Bentuk padanan bagi (PI05) “mempersenjatai”	338
Rajah 3.104	Bentuk padanan bagi (PI06) “memperkebuni”	339
Rajah 3.105	Bentuk padanan bagi (PI07) “mempergauli”.....	341
Rajah 3.106	Bentuk padanan bagi (PI08) “memperhambai”	342
Rajah 3.107	Bentuk padanan bagi (PI09) “memperpukuli”	343
Rajah 3.108	Bentuk padanan KK berapitan memper-...-i.....	352
Rajah 3.109	Bentuk padanan bagi (PK01) “memperlakukan”	358
Rajah 3.110	Bentuk padanan bagi (PK02) “memperbezakan”	359
Rajah 3.111	Bentuk padanan bagi (PK03) “mempersalahkan”	360
Rajah 3.112	Bentuk padanan bagi (PK04) “memperyahudikan”	361
Rajah 3.113	Bentuk padanan bagi (PK05) “memperadabkan”.....	363
Rajah 3.114	Bentuk padanan bagi (PK06) “memperhubungkan”	364
Rajah 3.115	Bentuk padanan bagi (PK07) “memperhutangkan”	365
Rajah 3.116	Bentuk padanan bagi (PK08) “memperisterikan”	367
Rajah 3.117	Bentuk padanan bagi (PK09) “mempersendikan”.....	368
Rajah 3.118	Bentuk padanan bagi (PK10) “mempersumpahkan”.....	369
Rajah 3.119	Bentuk padanan bagi (PK11) “mempertuankan”	370
Rajah 3.120	Bentuk padanan bagi (PK12) “mempertunangkan”	372
Rajah 3.121	Bentuk padanan bagi (PK13) “memperubatkan”	373

Rajah 3.122	Bentuk padanan bagi (PK14) “memperdengarkan”	374
Rajah 3.123	Bentuk padanan bagi (PK15) “memperlihatkan”	375
Rajah 3.124	Bentuk padanan bagi (PK16) “mempergosokkan”.....	377
Rajah 3.125	Bentuk padanan bagi (PK17) “memperjuangkan”	379
Rajah 3.126	Bentuk padanan bagi (PK18) “memperlarikan”	380
Rajah 3.127	Bentuk padanan bagi (PK19) “memernujumkan”	381
Rajah 3.128	Bentuk padanan KK berimbuhan memper-...-kan	392
Rajah 3.129	Unsur maklumat KK berimbuhan meN- yang dipindahkan ke dalam padanan BC	418
Rajah 3.130	Terjemahan unsur maklumt KK “mengiau” ke dalam BC	418
Rajah 3.131	Terjemahan unsur maklumt KK “mengalamati” ke dalam BC.....	419
Rajah 3.132	Terjemahan unsur maklumt KK “menderumkan” ke dalam BC	419
Rajah 3.133	Terjemahan unsur maklumat KK “menerangi” ke dalam BC.....	420
Rajah 3.134	Jenis bentuk padanan KK berimbuhan meN- dan jenis padanan dalam kamus dwibahasa bahasa Melayu-Cina.....	422
Rajah 3.135	Makna KK berimbuhan meN-	431
Rajah 4.1	Ringkasan tatacara kajian untuk menjawab Persoalan Kajian (2).....	435
Rajah 4.2	Tatacara terjemahan KK berimbuhan meN- dalam kamus dwibahasa Melayu-Cina	634
Rajah 5.1	Entri KK “merelas” dan maklumat linguistik yang disediakan dalam KUBMC.....	640
Rajah 5.2	Ringkasan tatacara kajian untuk menjawab Persoalan Kajian (3).....	646
Rajah 5.3	Maklumat diakronik “[Skt]” yang disediakan untuk entri “jaya”	646
Rajah 5.4	Sinonim yang disediakan untuk (SIN01) “melanda”	658
Rajah 5.5	Sinonim yang disediakan untuk (SIN02) “mengerubuti”	658

Rajah 5.6	Sinonim yang disediakan untuk (SIN03) “mengekengkan”	659
Rajah 5.7	Sinonim yang disediakan untuk (SIN04) “memperbini”.....	659
Rajah 5.8	Maklumat sinonim yang disediakan untuk (SIN05) “memperduakan”	659
Rajah 5.9	Antonim yang disediakan untuk (ANT01) “meniarap”.....	663
Rajah 5.10	Antonim yang disediakan untuk (ANT02) “mengempapkan”	663
Rajah 5.11	Label diakronik yang disediakan untuk (DST101) “merumrum”	671
Rajah 5.12	Label diakronik yang disediakan untuk (DST102) “menawaki”	671
Rajah 5.13	Label diakronik yang disediakan untuk (DST103) “melaksanakan”	672
Rajah 5.14	Label diakronik yang disediakan untuk (DST104) “mempersalinkan”	672
Rajah 5.15	Label sikap yang disediakan untuk (DST201) “merodok”	675
Rajah 5.16	Label diamedial yang disediakan untuk (DST301) “membuka”	677
Rajah 5.17	Label laras bahasa yang disediakan untuk (DST401) “menggula”	680
Rajah 5.18	Label laras bahasa yang disediakan untuk (DST402) “mementegai”	681
Rajah 5.19	Label laras bahasa yang disediakan untuk (DST403) “menelurkan”	682
Rajah 5.20	Label bidang yang disediakan untuk (DST501) “memeluwap”	686
Rajah 5.21	Label bidang yang disediakan untuk (DST502) “menyelamat”	687
Rajah 5.22	Label bidang yang disediakan untuk (DST503) “menyisipkan”	687
Rajah 5.23	Label bidang yang disediakan untuk (DST504) “memperbanyakkan”	688

Rajah 5.24	Label diatopik yang disediakan untuk (DST601) “menjelak”	692
Rajah 5.25	Label diatopik yang disediakan untuk (DST602) “menyerepi”.....	693
Rajah 5.26	Label diatopik yang disediakan untuk (DST603) “mengocakkan”	693
Rajah 5.27	Label diatopik yang disediakan untuk (DST604) “mempersungguhi”.....	694
Rajah 5.28	Label diatopik yang disediakan untuk (DST605) “mempergilakan”.....	694
Rajah 5.29	Label makna kiasan yang disediakan untuk (DST701) “mengoja”	696
Rajah 5.30	Label makna kiasan yang disediakan untuk (DST702) “mempertopeng”.....	697
Rajah 5.31	Label makna kiasan yang disediakan untuk (DST703) “menembusi”	698
Rajah 5.32	Label makna kiasan yang disediakan untuk (DST704) “memangkinkan”	698
Rajah 5.33	Maklumat contoh penggunaan yang disediakan untuk (ILL01) “meninggi”	705
Rajah 5.34	Maklumat contoh penggunaan yang disediakan untuk (ILL02) “mengatam”	706
Rajah 5.35	Maklumat contoh penggunaan yang disediakan untuk (ILL03) “memperoleh”	707
Rajah 5.36	Maklumat contoh penggunaan yang disediakan untuk (ILL04) “menyudahi”	707
Rajah 5.37	Maklumat contoh penggunaan yang disediakan untuk (ILL05) “menggemburkan”	708
Rajah 5.38	Maklumat contoh penggunaan yang disediakan untuk (ILL06) “memperdalam”	708
Rajah 5.39	Maklumat contoh penggunaan yang disediakan untuk (ILL07) “memerdengarkan”	709
Rajah 5.40	Penyediaan maklumat linguistik untuk KK berimbuhan meN- tak transitif “mengiau”	729
Rajah 5.41	Penyediaan maklumat linguistik untuk KK berimbuhan meN- transitif “menerangi”	730

Rajah 6.1 Penyediaan maklumat linguistik untuk entri “mengiau” 742

SENARAI SINGKATAN

BC	bahasa Cina
BM	bahasa Melayu
BS	bahasa sumber
BT	bahasa sasaran
FA	frasa adjektif
FK	frasa kerja
FKt	frasa kerja transitif
FKtt	frasa kerja tak transitif
FN	frasa nama
FS	frasa sendi
intiFK	inti frasa kerja
k.a.	kata akar
KA	kata adjektif
KB	kata bantu
KD	<i>Kamus Dewan</i>
KH	kata hubung
KK	kata kerja
KKt	kata kerja transitif
KKtt	Kata kerja tak transitif
KN	kata nama
KN k.a.	kata nama yang merupakan kata akar
KS	kata sendi
KT	kata tugas
KUBMC	<i>Kamus Umum Bahasa Melayu-Cina Serba Baru</i>
mor	Morfem

morKA	morfem bersifat kata adjektif
morKK	morfem bersifat kata kerja
morKN	morfem bersifat kata nama
morKV	morfem bersifat kata adverba
morKA k.a.	morfem bersifat kata adjektif yang merupakan kata akar
morKK k.a.	morfem bersifat kata kerja yang merupakan kata akar
morKN k.a.	morfem bersifat kata nama yang merupakan kata akar
Obj	Objek
Obj k.a.	objek yang merupakan kata akar
suf	sufiks, imbuhan akhiran
TD	<i>Tatabahasa Dewan</i>
TS	teks sumber
TT	teks sasaran
XHC	<i>Xiandai Hanyu Cidian</i> (Kamus Bahasa Cina Modern)

TERJEMAHAN DAN MAKLUMAT LINGUISTIK KATA KERJA
BERIMBUHAN MEN- DALAM *KAMUS UMUM BAHASA MELAYU-CINA*
SERBA BARU

ABSTRAK

Penyelidikan tentang maklumat linguistik dalam kamus dwibahasa Melayu-Cina, khususnya kajian terjemahan entri kata berimbuhan ke dalam bahasa Cina amat signifikan berikutan perbezaan struktur bahasa yang wujud antara kedua-dua bahasa tersebut. Tesis ini melaporkan kajian tentang terjemahan maklumat linguistik dalam kamus dwibahasa Melayu-Cina. Kata kerja berimbuhan meN- yang meliputi kata kerja berawalan meN-, memper-, kata kerja berapitan meN-...-i, meN-...-kan, memper-...-i, memper-...-kan, serta maklumat linguistiknya disari secara manual daripada *Kamus Umum Bahasa Melayu-Cina Serba Baru* (KUBMC). Objektif kajian ini adalah untuk membandingkan KK berimbuhan meN- dan padanannya dalam bahasa Cina dari segi bentuk dan makna, menganalisis dan menyimpulkan ketepatan padanan kata kerja berimbuhan meN- dalam bahasa Cina, serta meneliti fenomena kehadiran maklumat-maklumat diakronik, pemerian, sinkronik, diasistematik dan contoh penggunaan bagi kata kerja berimbuhan meN- dalam KUBMC. Kajian ini memanfaatkan teori perkamusan oleh Hartmann (2001), klasifikasi maklumat linguistik dan subkategori maklumat diasistematik oleh Hartmann dan James (1998), jenis padanan dalam kamus dwibahasa oleh Al-Kasimi (1983:153), teori ketepatan terjemahan gagasan Larson (1984), klasifikasi jenis makna oleh Darwis Harahap (1994), pendekatan analisis bandingan oleh Johansson (2008), serta konsep bentuk yang dikemukakan oleh Larson (1984). Kajian ini menggunakan kaedah kualitatif deskriptif, perbandingan teks, dan kajian kepustakaan. Dapatan kajian menunjukkan bahawa kata kerja berimbuhan

meN- dan padanannya dalam bahasa Cina mempunyai makna yang sama, baik padanan yang mempunyai bentuk yang sama atau yang berlainan dengan teks sumber. Perbezaan yang paling ketara antara kata kerja berimbuhan meN- dan padanannya ialah perubahan bentuk dan pengimbuhan berlaku dalam kata kerja berimbuhan meN-, tetapi jarang-jarang berlaku pada padanannya. Padanan kata kerja berimbuhan meN- dalam bahasa Cina terdiri daripada bentuk kata kerja, kata adjektif, dan kata tugas yang dikategorikan sebagai padanan terjemahan, serta frasa kerja yang tergolong sebagai padanan penjelasan. 92.7% padanan kata kerja berimbuhan meN- dalam KUBMC diterjemahkan dengan tepat dari segi makna leksikal dan tatabahasanya. 7.3% padanan yang diterjemahkan dengan tidak tepat pula terdiri daripada fenomena penambahan, pengurangan, perbezaan dan pengosongan makna. Maklumat teks sumber yang paling lazim terlibat dalam penghasilan terjemahan tidak tepat ialah maklumat imbuhan. Selain makna kata akar, makna tatabahasa dan sifat transitif/tak transitif merupakan unsur maklumat yang paling penting dalam terjemahan kata kerja berimbuhan meN- ke dalam bahasa Cina. Dapatan kajian juga memaparkan maklumat linguistik yang disediakan untuk kata kerja berimbuhan meN- meliputi sinonim, antonim, maklumat diasistematik, dan maklumat contoh penggunaan, manakala maklumat diakronik dan sinkronik tidak disertakan. Maklumat linguistik yang paling penting untuk kata kerja berimbuhan meN- dalam kamus dwibahasa Melayu-Cina merangkumi pemerian dalam bahasa sasaran, maklumat tatabahasa, contoh penggunaan, maklumat diasistematik, ejaan, sebutan, serta sinonim dan antonim dalam bahasa sumber.

**THE TRANSLATION AND LINGUISTIC INFORMATION OF VERBS
WITH MEN- AFFIXATION IN *KAMUS UMUM BAHASA MELAYU-CINA***

SERBA BARU

ABSTRACT

Research on linguistic information in Malay-Chinese bilingual dictionaries, especially the study of the translation of verbs with meN- affixation into Chinese is very significant due to differences in their language structure. This thesis presents a study on the translation of linguistic information in a Malay-Chinese bilingual dictionary. Verbs with meN- affixation which include meN-, memper-, meN-...-i, meN-...-kan, memper-...-i, and memper-...-kan verbs, as well as their linguistic information were extracted manually from the *Kamus Umum Bahasa Melayu-Cina Serba Baru* (KUBMC). This study aims to compare the verbs with meN- affixation and their equivalents in Chinese language in terms of form and meaning, to analyze and to summarize the equivalent accuracy of the verbs with meN- affixation in the Chinese language, as well as to examine the diachronic, explanatory, synchronic, diasystematic and illustrative information of the verbs with meN- affixation in KUBMC. This study employed the theory of lexicography by Hartmann (2001), the classification of linguistic information and diasystematic information by Hartmann and James (1998), the types of equivalents in bilingual dictionaries by Al-Kasimi (1983:153), Larson's (1984) theory of translation accuracy, the classification of types of meaning by Darwis Harahap (1994), the contrastive analysis approach by Johansson (2008), as well as the idea of form proposed by Larson (1984). This research utilized descriptive qualitative, text comparison, and literature review methodology. The findings of the study indicate that verbs with meN- affixation and their Chinese

equivalents share the same meaning, and this applies to equivalents regardless of whether they have the same form or otherwise with the source text. The most noticeable difference between verbs with meN- affixation and their Chinese equivalents is that the change of forms and affixation occur in verbs with meN- affixation but rarely occur in their Chinese equivalents. The Chinese equivalents of verbs with meN- affixation consist of verbs, adjectives, and function word forms that are categorized as translation equivalents, as well as the verb phrase form which is classified as an explanatory equivalent. 92.7% of verbs with meN- affixation in KUBMC were translated accurately in terms of their lexical and grammatical meaning. 7.3% of equivalents that were translated incorrectly consisted of over, under, zero and different translations. Affix information is the leading cause of inaccurate translation in regards to source text information. In addition to the meaning of the root word, the grammatical meaning and the transitive/intransitive properties are the most important information in the translation of verbs with meN- affixation into Chinese. It is also found that the linguistic information provided for verbs with meN- affixation in KUBMC include synonyms, antonyms, diasystematic, and illustrative information, while diachronic and synchronic information are not included. The most important linguistic information for verbs with meN- affixation in the Malay-Chinese bilingual dictionary are explanatory information in the target language, grammatical information, illustrative information, diasystematic information, spelling, pronunciation, as well as synonyms and antonyms in the source language.

BAB 1

PENGENALAN

Bab ini membincangkan latar belakang kajian, pernyataan masalah, objektif kajian dan persoalan kajian. Selain itu, kerangka teori, data dan metodologi kajian, batasan kajian, kepentingan kajian dan konsep kajian turut dijelaskan dalam bab ini.

1.1 Latar Belakang Kajian

Terjemahan dan kamus dwibahasa mempunyai hubungan yang rapat. Berdasarkan definisi oleh Catford (1965), Nida dan Taber (1969), Newmark (1981 dan 1988) dan Larson (1984), terjemahan ditakrifkan sebagai hasil pemindahan bahasa, iaitu daripada bahasa sumber kepada bahasa Sasaran. Menurut Ibrahim Ahmad (2005:30), kamus dwibahasa ialah “kamus yang menghubungkan kosa kata dua bahasa melalui terjemahan padanan untuk membolehkan para pengguna membaca atau menghasilkan teks dalam bahasa asing.” Daripada gabungan takrifan terjemahan dan kamus dwibahasa, terbukti bahawa maklumat yang disediakan dalam sebuah kamus dwibahasa merupakan hasil terjemahan. Entri-entri dalam kamus dwibahasa merupakan teks sumber (TS), manakala maklumat atau padanan terjemahan yang diberikan ialah teks Sasaran (TT). Dengan itu, ternyata bahawa kamus dwibahasa merupakan hasil terjemahan, dan penterjemah memainkan peranan yang penting dalam usaha penghasilan kamus dwibahasa. Peranan penterjemah dalam penghasilan kamus dwibahasa dijelaskan oleh Hartmann (2004:8) seperti yang berikut:

“There has to be a need for bridging the language barrier through mediators like translators, interpreters, diplomats, and missionaries, and it is exactly such people who often end up undertaking the task of compiling the first generation of such dictionaries, bringing about a close alliance of lexicography and translation.”

Mengikut penjelasan Hartmann (2004:8) ini, penterjemah merupakan ejen yang menjalankan hubungan antara dua bahasa dan menyumbang kepada penghasilan kamus dwibahasa generasi pertama. Selain itu, penterjemah-penterjemah tersebut juga memainkan peranan sebagai perantara yang menghubungkan bidang perkamusan dan penterjemahan.

Jika ditinjau dari sudut penggunaan kamus, kamus dwibahasa merupakan rujukan yang penting kepada penterjemah. Hal ini disokong oleh Newmark (1998:29) yang menyatakan bahawa “*The bilingual dictionary is the translator’s single, first and most important aid, and a translator who does not consult one when in doubt is arrogant or ignorant or both.*” Jika dilihat dari sudut kajian terjemahan pula, Holmes (2004:184) membahagikan kajian terjemahan kepada dua cabang, iaitu tulen dan terapan. Kajian terjemahan tulen terdiri daripada kajian teori dan kajian deskriptif, manakala kajian terapan merangkumi komponen latihan penterjemah, alat bantuan terjemahan dan kritikan terjemahan. Munday (2012:20) memperincikan pemetaan Holmes (2004) dengan lebih lanjut. Menurut pemetaan Munday (2012:20), kajian tentang alat bantuan terjemahan terdiri daripada perisian, usaha sama, dan rujukan. Kamus merupakan salah satu komponen di bawah rujukan. Jelas bahawa dari perspektif kajian terjemahan dan penggunaan kamus dwibahasa, kamus merupakan rujukan yang penting kepada penterjemah.

Dari perspektif perkamusan, terjemahan merupakan suatu proses untuk menghasilkan kamus. Mengikut pemetaan hubungan antara bidang oleh Hartmann (2001:123), pengindeksan, percetakan, penerbitan, pengkomputeran, perniagaan dan terjemahan merupakan bidang-bidang yang terlibat dalam penghasilan kamus. Sekiranya ditinjau dari sudut kajian perkamusan, terjemahan dan bandingan

interlingual merupakan salah satu skop kajian perkamusian mengikut pemetaan kajian perkamusian oleh Hartmann (2001:104).

Dari aspek peranan kamus dan kamus dwibahasa dalam penjalinan masyarakat yang berlainan bahasa, Hartmann (2001:3) berpendapat bahawa kamus memainkan peranan yang penting dalam kehidupan harian dan juga dalam bidang akademik. Ilson (1990:198) pula menjelaskan bahawa kamus merupakan suatu refleksi yang setia pada perubahan masyarakat yang menghasilkannya dan menggunakannya. Kepentingan kamus lebih menonjol lagi dalam penjalinan pertalian dan komunikasi antara penutur yang menggunakan bahasa yang berlainan. Gouws (1996:14) membahaskan bahawa kamus memainkan peranan yang penting untuk membantu penutur bahasa yang berlainan berkomunikasi antara satu sama lain dengan berjaya dalam suatu masyarakat yang menggunakan pelbagai bahasa. Penutur dalam masyarakat pelbagai bahasa sering menggunakan kamus dwibahasa bagi memenuhi keperluan mereka. Oleh itu, dalam konteks Malaysia yang terdiri daripada masyarakat berbilang kaum, kamus dwibahasa semestinya memikul tanggungjawab yang berat bagi memupuk persefahaman antara kaum.

Dari sudut hubungan antara bahasa Melayu (BM) dan bahasa Cina (BC), BM ialah bahasa bawah keluarga bahasa Austronesia yang merangkumi bahasa-bahasa serumpun di Asia Tenggara, seperti bahasa Aceh, Batak, Minangkabau, Jawa, Sunda, Maduri, Iban, Tagalog dan lain-lain. BM menjadi bahasa kebangsaan pada tahun 1955 setelah Persekutuan Tanah Melayu mencapai kemerdekaan (Abdullah Hassan, 1974). BM ialah bahasa rasmi Malaysia. BM juga merupakan bahasa perantaraan di sekolah kebangsaan dan juga subjek yang wajib dipelajari oleh pelajar dalam kurikulum sekolah rendah dan sekolah menengah di Malaysia. Malah, subjek BM merupakan kriteria yang penting dalam pengambilan pelajar ke kolej dan universiti kerajaan di

Malaysia. Dalam sistem pendidikan di Malaysia, pelajar yang merupakan penutur natif BM mempelajari BM sebagai bahasa pertama atau bahasa ibunda. Bagi pelajar yang bukan penutur natif BM, BM dipelajarinya sebagai bahasa pertama atau bahasa kedua.

Jika ditinjau pula aspek BC, BC yang juga dikenali sebagai bahasa Han, merupakan bahasa bagi orang berbangsa Han di China (Huang Borong dan Liao Xudong, 2011:1). Bahasa Han didefinisikan dengan rasmi sebagai “bahasa umum (*Putonghua*) yang berasaskan sebutan Beijing, leksikal dialek Utara China, dan tatabahasa kesusasteraan moden China” (Shao Jingmin, 2005:2). Di Malaysia, BC merupakan bahasa perantaraan yang digunakan secara meluas dan rasmi dalam kalangan masyarakat Cina. BC juga merupakan bahasa perantaraan di Sekolah Jenis Kebangsaan beraliran Cina. Ringkasnya, BC dipelajari sebagai bahasa ketiga dalam kalangan pelajar yang merupakan penutur natif BM, manakala BM dipelajari sebagai bahasa kedua dalam kalangan pelajar yang merupakan penutur natif bahasa Cina. Oleh itu, hubungan interaksi antara BM dan BC berlaku sama ada dalam pengajaran dan pembelajaran ataupun dalam penterjemahan yang sekali gus bertindak sebagai wahana bagi memupuk keharmonian etnik dan memperkuat perpaduan negara.

Dari aspek kata kerja, “kata kerja (KK) ialah perkataan yang menjadi inti bagi binaan atau konstruksi frasa kerja” (*Tatabahasa Dewan*, 2015:143). Jika dilihat definisi KK dalam BC pula, Lü Shuxiang, Zhu Dexi (1952) dan Li Jinxi (1992) berpendapat bahawa KK merupakan kata yang menunjukkan perbuatan atau tingkah laku. Menurut Yin Daizhong (2007), KK mempunyai kedudukan yang penting dalam BC kerana KK merupakan “pusat” bagi suatu ayat. Tambahan lagi, komponen-komponen lain dalam ayat berhubung kait secara langsung dengan KK. Ternyata bahawa dalam BM dan BC, KK merupakan komponen yang amat penting.

Dari aspek morfologi dalam BM, *Tatabahasa Dewan* (2015:57) menyatakan bahawa BM merupakan bahasa yang bersifat derivatif, dan jenis bahasa sedemikian membentuk kebanyakan perkataannya melalui proses pengimbuhan atau penggabungan morfem kata dasar dengan morfem imbuhan. KK yang terhasil daripada proses pengimbuhan dipanggil KK terbitan, jenis-jenis terbitan KK termasuk awalan, akhiran, apitan dan sisipan (*Tatabahasa Dewan*, 2015:151). Imbuhan, mengikut penerangan dalam *Tatabahasa Dewan* (2015:45), merujuk “unit-unit bahasa tertentu yang ditambahkan pada bentuk-bentuk lain yang menyebabkan perubahan makna nahunya”. Pernyataan tersebut menjelaskan bahawa pengimbuhan dan makna KK, khususnya makna tatabahasanya mempunyai hubungan yang rapat.

Berkenaan dengan aspek morfologi dalam BC, Liu Youxin (2003:11) berpandangan bahawa perkataan baharu dalam BC lazimnya terbentuk melalui penggabungan morfem yang sedia wujud, iaitu pemajmukan kata. Walau bagaimanapun, imbuhan (*cizhui*) memang wujud dalam BC, namun jenis dan penggunaan imbuhan dalam BC adalah amat terhad. Hal demikian disokong oleh Chen Rongrong (2014) yang mencerakinkan bahawa fungsi imbuhan dalam BC tidak sepenting fungsi imbuhan dalam bahasa Melayu. Menurut Zhu Dexi (2007:28) pula, imbuhan dalam BC merupakan konsep yang bertentangan dengan kata akar. Imbuhan BC tidak mempunyai makna leksikal yang konkret tetapi mempunyai makna tatabahasa. Tambahan beliau lagi, imbuhan merupakan morfem yang mempunyai kedudukan yang tertentu dalam suatu unit leksikal, iaitu sama ada imbuhan awalan (*qianzhui*) atau imbuhan akhiran (*houzhui*). Berkenaan dengan pengimbuhan, walaupun pengimbuhan berlaku dalam BC, namun penambahan imbuhan dalam morfem tidak semestinya menyebabkan perubahan makna tatabahasa. Oleh hal yang demikian, Lü Shuxiang (2005:2) mendakwa bahawa BC tidak mempunyai perubahan bentuk yang sebenar.

Berkenaan dengan pernyataan demikian, Zhu Dexi (2005:2) turut menjelaskan bahawa ciri-ciri BC yang tidak mempunyai perubahan bentuk menjadikan turutan perkataan (sintaks) dan kata tugas memainkan peranan yang penting dalam BC. Daripada perbincangan ini, dapat dirumuskan bahawa pengimbuhan berlaku dalam BM dan menyebabkan perubahan aspek semantik bagi KK BM. Namun demikian, pengimbuhan jarang-jarang berlaku dalam BC dan KK BC. Ternyata bahawa BM dan BC mempunyai perbezaan dari segi morfologi dan pembentukan KK. Oleh itu, padanan KK terbitan dalam kamus dwibahasa Melayu-Cina mempunyai keperluan dan kepentingan kajian yang signifikan. Lantaran itu, kajian ini ingin membuka jalan untuk meneliti padanan KK terbitan dalam kamus dwibahasa Melayu-Cina.

1.2 Pernyataan Masalah

Daripada pemerhatian dan analisis awal pengkaji, didapati bahawa ketepatan padanan bagi KK berimbuhan meN- yang disediakan dalam *Kamus Umum Bahasa Melayu-Cina Serba Baru* terbitan tahun 2015 (disingkatkan sebagai KUBMC) adalah kurang daripada 80%. Antara kesalahan padanan yang dikenal pasti termasuk terjemahan makna tatabahasa yang tidak tepat, misalnya terjemahan “mempercantik” kepada “使漂亮 *shi piaoliang*” (KUBMC, 2015:260) yang bermaksud “menjadikan cantik”, tetapi mengikut definisi yang diberikan dalam *Kamus Dewan* (2015:245), “mempercantik” bererti “menjadikan makin cantik”. Selain itu, maklumat tentang objek yang diterima oleh sesuatu KK transitif adalah tidak tepat. Sebagai contoh, “mengacungkan” disediakan padanan “使指向... *shi zhixiang*” (KUBMC, 2015:6) yang bermaksud “menjadikan menunjuk ke arah ...”. Mengikut padanan tersebut, “mengacungkan” merupakan KK transitif yang menerima objek sesuatu arah atau tempat. Berdasarkan definisi yang disediakan dalam *Kamus Dewan* (2015:5) pula,

“mengacungkan” bererti “menghalakan (sesuatu ke arah seseorang), menunjukkan tangan dan lain-lain”. Berdasarkan makna tersebut, KK “mengacungkan” menerima objek sesuatu yang diacungkan, tetapi bukannya arah. Analisis tentang padanan yang disediakan dalam KUBMC adalah berasaskan *Kamus Dewan Edisi Keempat* (KD), dan *Tatabahasa Dewan Edisi Ketiga* (TD) sebagai rujukan tatabahasa. Dengan ini, pengkaji mengandaikan bahawa aspek padanan terjemahan dalam KUBMC sememangnya mengalami masalah ketepatan dan fenomena ini menjadi justifikasi yang kukuh bagi pengkaji untuk menjalankan kajian.

Hal ini selaras dengan pendapat Barbara (1984:92) yang menyatakan bahawa KK merupakan golongan kata yang paling sukar untuk diterangkan. Menurut Darwis Harahap (1994), KK BM cukup rumit kerana binaan perkataannya banyak dan maknanya juga pelbagai. Oleh yang demikian, kesalahan dan kekhilafan semasa menggunakan KK sering berlaku. Barbara (1984:92) menambah lagi bahawa dalam bidang perkamusan, usaha menerangkan KK ialah tugas yang sukar kerana pemerian KK ialah pemerian makna tentang suatu pergerakan, tetapi bukan suatu objek yang konkret. Beliau mendakwa lagi bahawa hal mengendalikan KK mengambil masa yang lama bagi seseorang ahli perkamusan, serta ketelitian dan ketepatan amat diperlukan bagi memastikan pengguna memahami bahasa berkenaan.

Sekiranya dilihat dari aspek maklumat linguistik yang lain, tinjauan awal pengkaji menunjukkan bahawa maklumat-maklumat seperti etimologi, kelas kata, jenama pengguna dan contoh ayat adalah kurang padat dalam KUBMC. Daripada hasil tinjauan terhadap 100 entri KK berimbuhan meN- yang pertama dalam KUBMC (dari muka surat 1 hingga 22), terdapat lapan entri yang mempunyai maklumat linguistik (selain pemerian dalam TT).

Jadual 1.1   Maklumat linguistik bagi entri “mengaben”, “mengabuk”,
“mengacak”, “mengacarkan”, “mengadang”, “mengadar”, “mengadat”, “mengajuk”
dalam KUBMC

Bil.	m/s	Maklumat Linguistik
1	2	[Bl] mengaben 焚尸, 火葬。
2	4	[J] mengabuk 占有 (别人的财产), 冒认。
3	4	[J] mengacak 1 胡做, 乱做, 乱搞, 无、次序的做。2 干涉, 干预。
4	5	[J] mengacarkan 迎接, 迎迓, 款待, 招待, 接待, 邀请 (坐下等)。
5	8	mengadang ^⑥ [Min] 朝向, 面对, 针对, 旨在……, 以……为目的。
6	8	[Jo] mengadar (在别人家里) 过夜, 借宿, 露宿, 露营。
7	8	[J] mengadat 1 耍脾气, 使性子。2 (机器、车子等) 半路不走, 抛锚。
8	22	mengajuk 嘲弄, 愚弄, 作弄, 嘲笑; 同: mengejek

Mengikut Jadual 1.1, dua jenis maklumat linguistik (tidak termasuk pemerian dalam TT) disediakan untuk entri “mengaben”, “mengabuk”, “mengacak”, “mengacarkan”, “mengadang”, “mengadar”, “mengadat”, dan “mengajuk”, iaitu maklumat etimologi dan sinonim. Tujuh daripada maklumat linguistik yang disediakan merupakan maklumat etimologi, iaitu [Bl] (Bali), [J] (Jawa), [Jo] (Johor), dan [Min] (Minangkabau). Sinonim disediakan untuk entri “mengajuk” dengan singkatan “同” ([tong], sama) yang mewakili “同义词” ([tongyi ci], sinonim). Kebanyakan maklumat yang disediakan ini merupakan maklumat etimologi. Tinjauan pengkaji menunjukkan bahawa maklumat-maklumat linguistik yang lain, seperti kelas kata dan maklumat tatabahasa lain tidak disediakan dalam KUBMC. Dengan itu, KUBMC kelihatan mempunyai masalah dari aspek penyediaan maklumat selain pemerian dalam TT.

Berkenaan dengan penyediaan maklumat dalam kamus, Norhasliza (2015) beranggapan bahawa maklumat bahasa yang padat mampu membekali pengguna dengan maklumat yang ingin dicari dan memberikan kefahaman dari segi makna, kelas kata, sebutan, asal-usul dan lain-lain. Chong Oi Chin dan Vijayaletchumy (2014) mempunyai pendapat yang sama. Menurut Chong dan Vijayaletchumy (2014), kamus hendaklah dimasukkan label kelas, kerana label kelas merupakan maklumat yang penting dalam kamus. Selain itu, Irina (2004) turut mendakwa bahawa label penggunaan adalah amat penting kepada pengguna kamus, khususnya pelajar bahasa asing kerana petanda-petanda tersebut memberikan maklumat tentang penggunaan sesuatu perkataan supaya pengguna tidak membuat kesalahan. Tinjauan pengkaji terhadap kajian lepas (Bergenholtz et al., 1995; Ibrahim, 2004; Irina, 2004; Lydia, 2011; Chong Oi Chin dan Vijayaletchumy, 2014; Norhasliza, 2015) menunjukkan bahawa medan maklumat dalam kamus dwibahasa Melayu-Cina kurang mendapat perhatian para pengkaji dalam kajian terdahulu. Dengan demikian, masalah kekurangan maklumat dalam KUBMC serta kekurangan kajian tentang maklumat linguistik dalam kamus dwibahasa Melayu-Cina menuntut keperluan menjalankan kajian terhadap maklumat-maklumat selain pemerian dalam kamus dwibahasa Melayu-Cina.

Dari aspek bahasa dan terjemahannya, kajian tentang BM dan BC serta terjemahan bahasa Cina-Melayu kurang mendapat perhatian pengkaji dalam kajian-kajian terdahulu, khususnya di Malaysia. Dari aspek terjemahan KK, Barbara (1984:92) menyifatkan KK sebagai kelas kata yang kompleks, dan KK merupakan golongan kata yang paling sukar untuk diterangkan. Barbara (1984:87) berpendapat bahawa tugas yang paling sukar bagi pelajar adalah memahami maklumat yang disampaikan oleh perkataan dalam bentuk yang berlainan. Beliau menambah lagi, banyak pengguna

kamus mendapatkan bahawa penyusun kamus bahasa yang umum selalunya mempunyai anggapan bahawa penggunanya mempunyai pengetahuan tentang KK dalam suatu bahasa. Jika diambil kamus dwibahasa Melayu-Cina sebagai contoh, penyusun kamus berkenaan mempunyai anggapan bahawa pengguna kamus sudah memahami perubahan bentuk yang berlaku pada KK BM dan makna tatabahasa imbuhan KK BM, misalan KK “mengenal, mengenali, mengenalkan, memperkenalkan” dalam bentuk terbitan yang berlainan mendukung makna yang berlainan. Namun, anggapan ini belum dikemukakan kesahihannya. Fenomena KK BM yang banyak berubah bentuk melalui pengimbuhan sememangnya menyulitkan pelajar Cina yang bukan penutur natif BM.

Dari aspek pembelajaran BM dalam kalangan penutur BC, Liew Siew Lin dan rakan-rakan (2016) membahaskan bahawa dalam kalangan pelajar Cina sekolah menengah, masalah penguasaan tatabahasa BM sering diperkatakan. Abdul Aziz (2000) mengemukakan pendapat bahawa penutur BM berketurunan Cina paling banyak menghadapi masalah gangguan bahasa ibunda dan pengaruh dialek tempatan dalam BM. Hal ini demikian kerana struktur BC berbeza dengan BM. Siti Baidura dan Nurul Jamilah (2011) turut menyokong pandangan Abdul Aziz. Mereka berpendapat bahawa kebanyakan pelajar melakukan kesalahan tatabahasa disebabkan gangguan bahasa ibunda. Siti Baidura dan Nurul Jamilah (2011) juga bersetuju bahawa bahasa ibunda mempengaruhi kesalahan tatabahasa pelajar. Daripada dapatan kajian lepas, didapati bahawa pelajar BM yang merupakan penutur BC menghadapi masalah penguasaan tatabahasa BM disebabkan oleh gangguan bahasa ibunda. Gangguan pembelajaran tersebut wujud kerana terdapat perbezaan bahasa antara BM dan BC, sekali gus perbezaan tersebut menyebabkan kesalahan penggunaan BM dalam kalangan pelajar yang merupakan penutur BC.

Selain itu, dapatan kajian Liew Siew Lin dan rakan-rakan (2016) membuktikan bahawa antara kesalahan yang kerap dilakukan oleh pelajar Cina sekolah menengah selain perkataan dan istilah ialah kesalahan penggunaan imbuhan. Selain itu, Salinah Jaafar dan Rohaidah Haron (2016) juga mendapati bahawa pelajar BM yang merupakan penutur natif BC, iaitu pelajar China di Malaysia juga melakukan kesalahan aspek imbuhan awalan, akhiran dan apitan. Di samping itu, sebagai akibat kurangnya pemahaman dan pengetahuan terhadap penggunaan imbuhan dalam BM, para pelajar menghasilkan imbuhan yang tidak tepat, lantas menjelaskan makna yang ingin disampaikan. Salinah Jaafar dan Rohaidah Haron (2016) menjelaskan lagi bahawa proses pengimbuhan secara dasar mungkin sudah dipelajari oleh mereka, namun untuk membezakan proses penggunaan antara KK transitif dengan KK tak transitif, pelajar-pelajar yang merupakan penutur BC ini memerlukan masa yang lebih lama.

Tambahan lagi, kajian yang dijalankan oleh Norsidah dan rakan-rakan (2010) membuktikan bahawa terdapat sembilan aspek kesalahan morfologi yang sering dilakukan oleh pelajar terutamanya kesalahan imbuhan awalan beR-, di-, ke-, meN-, pe-. Siti Baidura dan Nurul Jamilah (2011) juga mendapati bahawa pelajar universiti sering melakukan kesalahan dalam penggunaan imbuhan meN-. Antara kesilapan yang sering dilakukan oleh pelajar termasuk kesalahan penggunaan imbuhan meN-, tidak mengimbuhkan kata dasar, dan kesalahan penggunaan KK transitif/tak transitif.

Selain itu, Alhaadi Ismail dan Zaitul Azma (2018) juga mendapati bahawa antara kesalahan bahasa yang sering kali dilakukan oleh murid-murid Cina dalam penulisan mereka ialah kesalahan dari aspek morfologi. Kesalahan-kesalahan dari aspek morfologi ialah kesalahan penggunaan imbuhan awalan “di-”, imbuhan “meN-” dan pemilihan istilah. Kesalahan dalam penggunaan imbuhan awalan “di-” merupakan

kesalahan yang dilakukan oleh kebanyakan murid. Namun, kesalahan dari segi pemilihan alomorf bagi imbuhan “meN-” merupakan kesalahan yang paling banyak dilakukan secara keseluruhannya.

Ternyata bahawa BM, khususnya KK dan pengimbuhan merupakan cabaran besar bagi pelajar bukan penutur natif BM disebabkan oleh pelbagai faktor. Oleh itu, suatu medium bahasa diperlukan bagi membantu pelajar-pelajar ini mempelajari BM dengan lebih berkesan, iaitu bahasa ibunda pelajar. Dalam satu kajian yang dijalankan oleh Goh Sang Seong (2010:333), dirumuskan bahawa “dengan adanya bantuan terjemahan, penguasaan kosa kata BM dalam kalangan pelajar dari sekolah beraliran Cina akan mencapai tahap yang lebih cemerlang dari aspek kuantiti dan kualiti”. Goh Sang Seong (2010:327) menambah lagi, “terjemahan bukan sahaja memainkan peranan sebagai pengembang serta penyebar ilmu dan maklumat, malah turut memikul tugas sebagai pelengkap dalam pembelajaran dan pengajaran bahasa bukan ibunda.” Oleh itu, kamus dwibahasa Melayu-Cina yang menyediakan makna sesuatu perkataan dalam bahasa sasaran (BT), iaitu BC memainkan peranan yang penting sebagai sumber rujukan bagi pembelajaran dan penterjemahan BM dalam kalangan pelajar Cina bukan penutur natif BM. Kamus dwibahasa Melayu-Cina yang berkesan bukan sahaja dapat menyediakan maklumat-maklumat yang dapat membantu penggunanya memahami makna leksikal dan makna tatabahasa BM, malah dapat membantu penggunanya memahami perbezaan yang wujud antara BM dan BC. Berdasarkan rumusan daripada kajian lepas ini, pengkaji terpanggil untuk meneliti KK, khususnya KK terbitan dalam kamus dwibahasa Melayu-Cina.

Daripada sorotan kajian lepas berkenaan dengan perkamusinan, didapati bahawa kebanyakan kajian tentang kamus dan kamus dwibahasa yang dijalankan oleh pengkaji luar negara tertumpu pada sejarah kamus, penggunaan kamus, struktur kamus dan

kritikan kamus (Atkins, 1985; Allen, 1996; Nesi, 1996; Liu Songhao, 1997; Stark, 1999; Kumalo, 1999; Swanepoel, 2001; Irina, 2004; Mooinjaart dan Wal, 2008; Lydia, 2011; Tarp, 2011; Robert Lew, 2013; Nkomo dan Wababa, 2013; Wolter, 2015; Safiullina, 2016; Tomović et al., 2018; Jin Xinxin, 2021; Erzhanova Zhanna Borisovna, 2022; Chaak Ming Lau, Grace Wing-yan Chan, Raymond Ka-wai Tse & Lilian Suet-ying Chan, 2022), manakala pengkaji tempatan banyak tertumpu pada kajian ekabahasa Melayu dan kamus dwibahasa Melayu-Inggeris/bahasa Inggeris Melayu (Wong Siow Kim, 1979; Ibrahim Ahmad, 1994; Noresah Baharom, 1994; Asraf, 1995; Norliza Haji Jamaluddin, 2000; Nurul Ain, 2005; Chong Oi Chin dan Vijayaletchumy, 2013; Norhasliza, 2015; Norati Bakar, 2017; Sharipah Nur Mursalina Syed Azmy, 2018; Hasnah Mohamad, 2021). Sorotan kajian lepas membuktikan bahawa kajian yang melibatkan kamus dwibahasa Melayu-Cina masih sangat kurang. Hal demikian membuktikan keperluan menjalankan kajian terhadap kamus dwibahasa Melayu-Cina.

Walaupun kamus dwibahasa itu merupakan suatu hasil terjemahan, akan tetapi, kajian langkau bidang perkamusan dan terjemahan kurang mendapat perhatian para sarjana. Berkenaan dengan hal demikian, Hartmann (1989:85) melontarkan persoalannya seperti yang berikut:

“I shall ask why they (lexicography and translation) have stood apart for so long and what can be done to bring about a rapprochement between them.” “...the two fields have a special responsibility for describing and reducing interlingual contrast and thus helping more people cross the language barrier.”

“I shall ask why they have stood apart for so long and what can be done to bring about a rapprochement between them.”

Hartmann (2004:7) turut mendakwa bahawa topik interlingual dalam perkamusan dan topik perkamusan dalam terjemahan telah lama diabaikan, lantas beliau menyarankan agar para sarjana agar memberikan perhatian terhadap kedua-dua

topik tersebut. Menurut Hartmann (2001:34) lagi, masih terdapat banyak masalah perkamusian yang menantikan penyelesaian antara disiplin, seperti penerangan makna, gaya definisi, kelas kata, label tatabahasa, analisis bandingan, dan kesepadan terjemahan.

Daripada fenomena, masalah dan sorotan kajian lepas yang dikemukakan, pernyataan masalah disimpulkan seperti yang berikut:

- i) Padanan dalam KUBMC mengalami masalah ketepatan terjemahan;
- ii) KUBMC mempunyai masalah dari aspek penyediaan maklumat yang selain daripada pemerian dalam TT;
- iii) BM dan BC mempunyai perbezaan bahasa yang ketara;
- iv) KK merupakan golongan KK yang sukar diterangkan dalam kamus;
- v) KK berimbuhan meN- mempunyai pelbagai bentuk dan makna, lantas menimbulkan kesukaran dalam pembelajaran dan pengajaran;
- vi) Pelajar bukan natif BM mengalami kesukaran mempelajari KK berimbuhan meN-;
- vii) Kajian lepas menunjukkan terdapatnya lompang kajian merentasi disiplin yang melibatkan terjemahan dan perkamusian;
- viii) Kajian tentang kamus dwibahasa Melayu-Cina sememangnya masih kekurangan.

Oleh hal yang demikian, pengkaji beranggapan bahawa masih ada ruang yang perlu diteliti dan dikaji dalam bidang terjemahan dan perkamusian, khususnya bagi aspek padanan KK dalam kamus dwibahasa Melayu-Cina.

1.3 Objektif Kajian

Kajian ini dijalankan dengan tiga objektif, objektif kajian (1), (2) dan (3) adalah seperti yang berikut.

- (1) membandingkan KK berimbuhan meN- dan padanannya dalam BC dari segi bentuk dan makna;
- (2) menganalisis dan menyimpulkan ketepatan padanan KK berimbuhan meN- dalam BC;
- (3) meneliti fenomena kehadiran maklumat-maklumat diakronik, pemerian (dalam BS), sinkronik, diasistematik dan contoh penggunaan bagi KK berimbuhan meN- dalam KUBMC.

1.4 Persoalan Kajian

Tiga persoalan yang utama bagi mencapai objektif Persoalan Kajian (1), (2) dan (3) masing-masing adalah seperti yang berikut:

- i) Apakah persamaan dan perbezaan KK berimbuhan meN- dan padanannya dalam BC dari segi makna dan bentuknya?
- ii) Setakat manakah ketepatan padanan KK berimbuhan meN- dalam BC?
- iii) Apakah fenomena kehadiran maklumat-maklumat diakronik, sinkronik, pemerian (dalam BS), diasistematik dan contoh penggunaan dalam KUBMC?

1.5 Kerangka Teori

Untuk menjawab persoalan-persoalan kajian ini, teori-teori, idea-idea dan pandangan oleh para sarjana telah dimanfaatkan dalam kajian ini. Pada dasarnya, kajian ini adalah berasaskan teori perkamusian. Berdasarkan teori dan pandangan oleh Hartmann (2001), mikrostruktur kamus terdiri daripada dua komponen, iaitu komen formal dan komen semantik. Bahan yang dikaji dalam kajian ini ialah bahagian mikrostruktur sebuah kamus dwibahasa Melayu-Cina. Dari aspek maklumat dalam kamus, pemetaan maklumat dalam kamus dan maklumat linguistik oleh Hartmann dan James (1998) telah membuka jalan kepada pengkaji untuk mengkaji maklumat linguistik dalam kamus. Jika ditinjau kamus yang dikaji, maklumat linguistik dalam kamus dwibahasa yang dikaji terdiri daripada maklumat linguistik dalam bahasa sumber (BS) dan bahasa sasaran (BT). Sehubungan itu, maklumat linguistik dalam kajian ini akan dikaji dari sudut maklumat linguistik yang merupakan BS, iaitu maklumat dalam bahasa yang sama dengan entrinya, serta maklumat linguistik yang merupakan hasil terjemahan, iaitu padanannya. Kesedaran tersebut diperoleh daripada pernyataan “terjemahan sebagai produk atau hasil terjemahan” oleh Munday (2016). Dalam pada itu, pemetaan jenis kajian kamus dari sudut metaleksikografi oleh Hartmann (2001), iaitu kajian bandingan interlingual dan terjemahan telah memandu pengkaji untuk mengkaji padanan yang disediakan dalam kamus dwibahasa Melayu-Cina dari aspek bandingan BM dan BC, serta terjemahan BM-BC.

Jika dilihat dari sudut maklumat linguistik, Persoalan Kajian (3) meninjau maklumat linguistik yang disediakan dalam BS, manakala Persoalan Kajian (1) dan (2) meneliti maklumat linguistik yang diberikan dalam BT, iaitu padanan KK berimbuhan meN- dalam BC. Jika dilihat Persoalan Kajian (1), entri KK berimbuhan meN- dan padanannya dibandingkan untuk memperlihatkan persamaan dan perbezaannya,

sementara itu Persoalan Kajian (2) mengkaji ketepatan padanan KK berimbuhan meN-. Persoalan Kajian (1) dan (2) merupakan kajian interlingual dan terjemahan jika dilihat dari sudut kajian kamus.

Untuk menjawab Persoalan Kajian (1), analisis bandingan yang diusulkan oleh Johansson (2008) telah dimanfaatkan untuk membandingkan KK berimbuhan meN- dan padanannya. Analisis bandingan ini akan dibuat dari aspek makna dan bentuk, dan konsep bentuk dalam kajian ini adalah merujuk definisi yang dikemukakan oleh Larson (1984). Selain itu, klasifikasi jenis padanan dalam kamus dwibahasa oleh Al-Kasimi (1983), iaitu padanan terjemahan dan padanan penjelasan juga diambil manfaat dalam kajian analisis bandingan ini.

Untuk menjawab Persoalan Kajian (2), teori ketepatan terjemahan Larson (1984) telah dimanfaatkan. Dari segi makna, klasifikasi makna leksikon dan definisi untuk dua jenis makna leksikon, iaitu makna leksikal dan makna tatabahasa yang dicadangkan oleh Darwis Harahap (1994) telah dimanfaatkan untuk menilai ketepatan padanan KK berimbuhan meN-.

Untuk mencapai objektif Persoalan Kajian (3), pemetaan maklumat linguistik oleh Hartmann dan James (1998) telah diambil manfaat untuk mengkaji kehadiran maklumat-maklumat linguistik (selain pemerianya dalam BC) yang disediakan untuk KK berimbuhan meN- dalam kamus dwibahasa Melayu-Cina. Selain itu, klasifikasi maklumat disistematik kepada 11 subkategori yang dicadangkan oleh Hartmann dan James (1998) juga akan dimanfaatkan untuk meneliti kehadiran maklumat diasistematik yang disediakan untuk KK berimbuhan meN-.

Dari segi pengkategorian bahan kajian ini, penggolongan KK berimbuhan meN- adalah dilakukan berdasarkan klasifikasi KK berimbuhan meN- yang diberikan dalam TD (2015). Selain itu, makna KK berimbuhan meN- kategori yang berlainan juga berasaskan rumus tatabahasa dalam TD (2015).

Dalam analisis data dan pencerakinan data kajian ini, rumus tatabahasa dalam TD (2015) akan dijadikan rujukan utama untuk menghuraikan aspek-aspek tatabahasa BM seperti imbuhan, KK, imbuhan meN-, dan KK berimbuhan meN-. Dari aspek rujukan dalam BC pula, teori-teori dan pandangan-pandangan tokoh-tokoh linguistik BC seperti Zhu Dexi (2005), Huang Borong dan Liao Xudong (2011), Lü Shuxiang (1979, 2005) dan Wang Li (1937) akan dijadikan rujukan utama.

Kerangka teori yang dimanfaatkan untuk menjawab Persoalan Kajian (1), (2), dan (3) dirumuskan seperti yang dipaparkan dalam Jadual 1.2.

Jadual 1.2   Kerangka teori untuk menjawab Persoalan Kajian (1), (2) dan (3)

Persoalan Kajian	Kerangka Teori
(1) Apakah persamaan dan perbezaan KK berimbuhan meN- dan padanannya dalam BC dari segi makna dan bentuknya?	<ul style="list-style-type: none"> • Analisis bandingan interlingual (Johansson, 2008) • Makna leksikal (Darwis Harahap, 1994) • Bentuk dalam bahasa (Larson, 1984) • Morfem dan morfologi (Abdullah Hassan, 1975) • Definisi tentang imbuhan, kata, frasa, KK (TD, 2015) • Rumus tatabahasa BC (Zhu Dexi, 2005; Huang Borong dan Liao Xudong, 2011; Lü Shuxiang, 1979, 2005; Wang Li, 1937)
(2) Setakat manakah ketepatan padanan KK berimbuhan meN- dalam BC?	<ul style="list-style-type: none"> • Ketepatan terjemahan (Larson, 1984) • Jenis padanan dalam kamus dwibahasa (Al-Kasimi, 1983) • Morfem dan morfologi (Abdullah Hassan, 1975) • Definisi tentang imbuhan, kata, frasa, KK (TD, 2015) • Rumus tatabahasa BC (Zhu Dexi, 2005; Huang Borong dan Liao Xudong, 2011; Lü Shuxiang, 1979, 2005; Wang Li, 1937)

Jadual 1.2 (Sambungan)

Persoalan Kajian	Kerangka Teori
(3) Apakah fenomena kehadiran maklumat-maklumat diakronik, sinkronik, pemerian (dalam BS), diasistematik dan contoh penggunaan dalam KUBMC?	<ul style="list-style-type: none"> • Maklumat dalam kamus (Hartmann dan James, 1998) • Pemetaan maklumat linguistik (Hartmann dan James, 1998) • Pemetaan subkategori maklumat diasistematik (Hartmann dan James, 1998)

1.6 Metodologi Kajian

Kajian ini memanfaatkan kaedah kualitatif deskriptif, kajian kepustakaan, dan perbandingan teks dalam analisis data kajian ini, iaitu entri KK berimbuhan meN- dan maklumat linguistiknya yang disediakan dalam kamus dwibahasa Melayu-Cina. Selain itu, kaedah kuantitatif mudah juga dimanfaatkan dalam kajian ini untuk memperlihatkan jumlah dan peratusan data.

Dari aspek pengumpulan data untuk kajian ini, KK berimbuhan meN- dalam KUBMC yang terdapat dalam KD, dan maknanya yang menepati maksud yang dimuatkan dalam KD diperturunkan daripada KUBMC. KK berimbuhan meN- berserta makna dan pecahan maknanya kemudian dibahagikan kepada enam kategori, mengikut pengkategorian KK berimbuhan meN- dalam TD, iaitu KK berawalan meN- dan memper-, serta KK berapitan meN-...-i, meN-...-kan, memper-...-i, memper-...-kan. Dari segi catatan data, data untuk enam kategori KK berimbuhan meN- tersebut dicatatkan dalam enam dokumen Excel yang berasingan. Selanjutnya, makna dan pecahan makna KK berimbuhan meN- dalam setiap kategori KK berimbuhan meN- diamati dan diperincikan lagi mengikut maksud KK berimbuhan meN-, berdasarkan rumus tatabahasa tentang makna KK berimbuhan meN- yang diberikan dalam TD. Jadual 1.3 memaparkan label yang digunakan untuk mewakili maksud KK berimbuhan meN- bagi kategori KK berimbuhan meN- yang berlainan dalam dokumen Excel.

Jadual 1.3 Label yang digunakan untuk mewakili setiap maksud untuk KK berimbuhan meN- yang berlainan kategori

Bil.	Kategori Makna KK berawalan meN-	Label	
1	melakukan sesuatu	A	
2	mengeluarkan suara	B	
3	membuang, mencari atau mengumpulkan sesuatu	C	
4	menuju sasaran	D	
5	berlaku seperti atau menyerupai sesuatu	E	
6	hidup sebagai	F	
7	Menjadi	G	
9	lain-lain	LAI	
Bil.	Kategori Makna KK berawalan memper-		
1	memper- + KN	menjadikan sebagai maksud perbuatan dalam kata dasar	KN
2	memper- + KA	menjadikan lebih atau bertambah bagi sifat yang terkandung dalam kata dasar	KA
3	memper- + KK	memperbuat: bentuk lewah “membuat”	KK
4	memper- + KT	memperoleh: mendapat sesuatu	KT
Bil.	Kategori Makna KK berapitan meN-...-i		
1	mendukung makna asas yang terkandung dalam kata dasar	KER	
2	memberi pengertian kausatif atau menyebabkan sesuatu jadi	KAU	
3	memberi pengertian lokatif, iaitu menyatakan unsur tempat	LOK	
4	lain-lain	LAI	
Bil.	Kategori Makna KK berapitan meN-...-kan		
1	maksud membuat sesuatu yang terkandung dalam KK dasar	KER	
2	maksud kausatif atau menyebabkan	KAU	
3	maksud benekatif atau manfaat	BEN	
4	lain-lain	LAI	
Bil.	Kategori Makna KK berapitan memper-...-i		
1	Makna kausatif	KAU	
2	Melakukan perbuatan	LAK	
3	Lain-lain	LAI	

Jadual 1.3 (Sambungan)

Bil.	Kategori Makna KK berapitan memper-....-kan	
1	pengertian kausatif (menjadikan atau menyebabkan)	KAU
2	pengertian menyebabkan orang lain melakukan perbuatan yang terkandung dalam maksud KK	BUA
3	lain-lain	LAI

Dari segi analisis data, data kajian untuk Persoalan Kajian (1), (2) dan (3) dianalisis mengikut objektif kajian masing-masing. Untuk menjawab Persoalan Kajian (1), data dianalisis dari segi maknanya dan bentuknya mengikut kaedah bandingan interlingual. Bentuk padanan diklasifikasikan mengikut bentuk KK, FK dan bentuk-bentuk lain. Untuk menjawab Persoalan Kajian (2), padanan dinilai dari segi ketepatan terjemahannya dari aspek makna leksikal dan makna tatabahasa KK berimbuhan meN-, dan dikategorikan kepada keadaan terjemahan tepat, penambahan makna, pengurangan makna, perbezaan makna dan pengosongan makna. Untuk menjawab Persoalan Kajian (3) pula, kehadiran setiap jenis maklumat linguistik, termasuk setiap subkategori maklumat diasistematik yang disediakan untuk KK berimbuhan meN- dikaji dari segi kehadirannya.

Dari segi catatan hasil analisis, hasil analisis untuk Persoalan Kajian (1), (2) dan (3) untuk setiap kategori KK berimbuhan meN- masing-masing akan dicatatkan dalam enam dokumen Excel yang mengandungi senarai data kajian, iaitu Lampiran dalam tesis ini. Untuk Persoalan Kajian (1), hasil analisis dicatatkan mengikut makna dan pecahan makna yang disediakan untuk KK berimbuhan meN-, manakala hasil analisis untuk Persoalan Kajian (2) dicatatkan mengikut setiap padanan yang disediakan untuk setiap makna dan pecahan makna KK berimbuhan meN-. Untuk Persoalan Kajian (3) pula, hasil analisis dicatatkan mengikut entri KK berimbuhan meN-.

Dari segi pemilihan data dan pencerakinan data, cara pemilihan data yang akan dihuraikan untuk mencapai objektif Persoalan Kajian (1), (2) dan (3) adalah bergantung pada hasil analisis yang diperoleh. Perinciannya masing-masing akan dijelaskan dalam Bab 3, 4 dan 5.

Dari segi data kajian, data yang dikaji dalam kajian ini diambil daripada *Kamus Umum Bahasa Melayu-Cina Serba Baru* (KUBMC) yang diterbitkan pada tahun 2015. KUBMC dipilih sebagai bahan kajian disebabkan kamus ini merupakan satu-satunya kamus dwibahasa besar bahasa Melayu-Cina yang wujud dalam pasaran sama ada di negara ini atau di luar negara. Tambahan lagi, KUBMC merupakan antara kamus besar bahasa Melayu-Cina yang mengandungi entri yang paling banyak dan komprehensif.

KUBMC mengandungi 1,734 muka surat yang menghimpunkan 152,478 entri yang terdiri daripada 9,737 kata tunggal, 25,076 kata terbitan, dan 117,665 kata majmuk (Lianhe Zaobao, 2015). Jadual 1.4 menunjukkan perincian tentang entri yang terkandung dalam KUBMC.

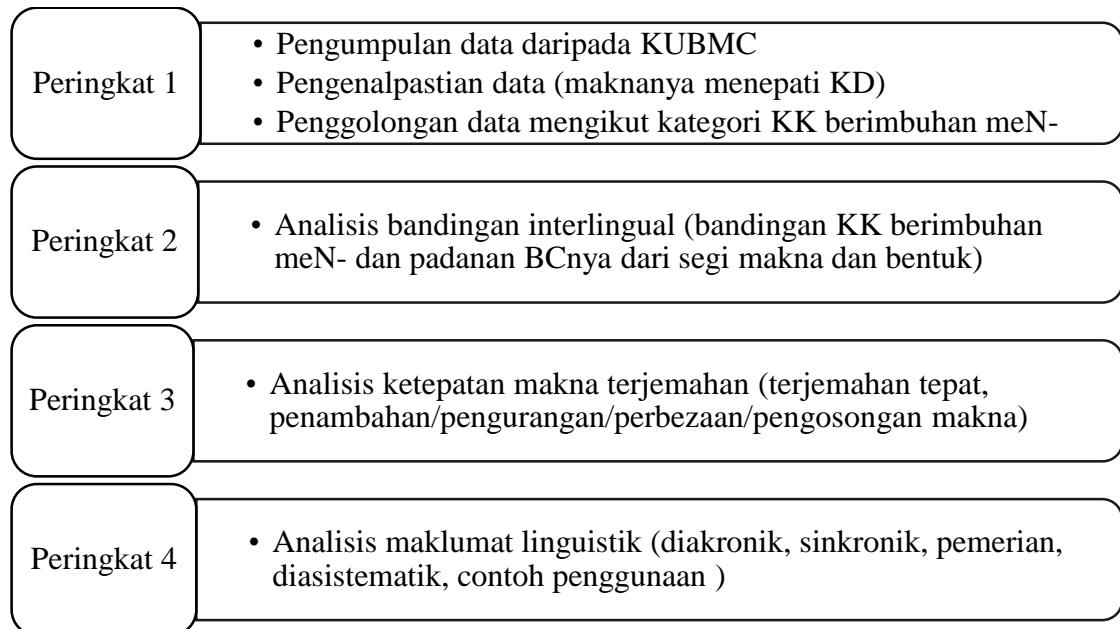
Jadual 1.4   Entri yang terkandung dalam KUBMC

Jenis Kata	Jumlah	Peratus (%)
Kata tunggal	9,737	6.39
Kata terbitan	25,076	16.44
Kata majmuk	117,665	77.17
JUMLAH BESAR	152,478	100.00

Daripada 25,076 kata terbitan yang terkandung dalam KUBMC, 10,286 atau 41.02% daripada entri kata terbitan dalam kamus tersebut merupakan KK berimbuhan meN-. Dalam kajian ini, KK berimbuhan meN- yang meliputi KK berawalan meN-, KK berawalan memper-, KK berapitan meN-...-i, KK berapitan meN-...-kan, KK berapitan memper-...-i, dan KK berapitan memper-...-kan serta maklumat linguistik

yang disediakan (yang menepati makna yang dimuatkan dalam KD) dalam KUBMC akan dijadikan data kajian.

Ringkasan metodologi kajian adalah seperti yang dipaparkan dalam Rajah 1.1. Perincian tentang tatacara kajian untuk Persoalan Kajian (1), (2) dan (3) masing-masing akan dijelaskan dalam Bab 3, 4 dan 5.

Rajah 1.1   Ringkasan metodologi kajian

1.7 Batasan Kajian

Kajian ini terbatas pada:

- (1) 8,376 entri daripada keseluruhan entri yang berjumlah 152,478 entri dalam KUBMC yang merupakan KK berimbuhan meN-. Entri KK berimbuhan meN- (bukan di-, ber-, dan lain-lain) dijadikan tumpuan kajian disebabkan oleh kekayaan (41.02% daripada jumlah kata terbitan dalam KUBMC) dan kepelbagaiannya KK berimbuhan meN- jika dibandingkan dengan KK imbuhan lain.

- (2) 8,376 KK berimbuhan meN- tersebut terdiri daripada KK berimbuhan meN- yang terdapat dalam KD sahaja. KK berimbuhan meN- yang terdapat dalam KUBMC tetapi tidak dimuatkan dalam KD dikecualikan dalam data kajian. Hal ini demikian kerana KD merupakan rujukan utama dalam kajian ini.
- (3) 8,376 KK berimbuhan meN- mempunyai 12,022 yang makna dan pecahan maknanya yang menepati makna yang dimuatkan dalam KD sahaja dikaji. Makna dan pecahan makna KK berimbuhan meN- yang maknanya tidak menepati makna yang dimuat dalam KD dikecualikan dalam data kajian. Hal ini disebabkan pencerakinan tentang makna KK berimbuhan adalah dilakukan berdasarkan makna yang dimuatkan dalam KD.
- (4) Maklumat linguistik bagi KK berimbuhan meN- dalam KUBMC sahaja yang dikaji. Maklumat bukan linguistik, iaitu maklumat piktorial, maklumat onomastik, maklumat ensiklopedik dan maklumat-maklumat lain tidak termasuk dalam skop kajian. Hal ini demikian kerana isu-isu yang diketemukan dalam sorotan kajian lepas dan sorotan kepustakaan lebih cenderung kepada masalah tentang maklumat linguistik.
- (5) KK berimbuhan meN- yang merupakan kata ganda (seperti mengercak-gercak, bantu-membantu) dan kata majmuk (seperti mengambil alih, menyatupadukan) juga tidak termasuk dalam data kajian kerana data yang dibina daripada kata akar KK berimbuhan meN- itu sendiri sudah cukup besar untuk ditangani dalam tempoh kajian ini.